

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від _____ 20 ____ року м. Тернопіль № _____

***Про програму соціально-
економічного та культурного
розвитку Тернопільської
області на 2023 рік***

Відповідно до законів України „Про місцеві державні адміністрації”, „Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”, „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій”, статті 15 Закону України „Про правовий режим воєнного стану”, указів Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 „Про введення воєнного стану в Україні”, № 68/2022 „Про утворення військових адміністрацій”, від 6 лютого 2023 року № 58/2023 „Про продовження строку дії воєнного стану в Україні”, постанов Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 р. № 621 „Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету” (зі змінами), від 11 березня 2022 р. № 252 „Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану”:

1. Затвердити програму соціально-економічного та культурного розвитку Тернопільської області на 2023 рік (далі – Програма), що додається.

2. Структурним підрозділам обласної військової адміністрації, територіальним органам центральних органів виконавчої влади, районним військовим адміністраціям:

1) організувати та забезпечити належне виконання показників і заходів, передбачених Програмою;

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
№ 189/01.02-01 від 12.04.2023

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000067EF2E00498EA100
Підписувач Труш Володимир Любомирович
Дійсний з 17.03.2022 15:54:06 по 17.03.2024 15:54:06

2) надавати департаменту економічного розвитку і торгівлі обласної військової адміністрації до 20 липня 2023 року та 20 січня 2024 року:

вичерпну інформацію з детальним аналізом про стан виконання основних показників та заходів, передбачених Програмою;

інформацію щодо реалізованих (що реалізуються) проєктів у відповідних галузях із зазначенням конкретних кількісних показників;

аналітичну записку щодо основних тенденцій соціально-економічного розвитку області із зазначенням факторів, які сприяли покращенню ситуації або вплинули на її погіршення.

3. Департаменту економічного розвитку і торгівлі обласної військової адміністрації забезпечити узагальнення поданих матеріалів та про стан виконання Програми інформувати обласну військову адміністрацію до 10 серпня 2023 року та 10 лютого 2024 року.

4. Визнати такими, що втратили чинність:

розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 11 вересня 2022 року № 660/01.02-01 „Про розроблення проєкту програми соціально-економічного та культурного розвитку Тернопільської області на 2023 рік”;

розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 9 січня 2023 року № 8/01.02-01 „Про проєкт програми соціально-економічного та культурного розвитку Тернопільської області на 2023 рік”.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на заступників начальника обласної військової адміністрації згідно з розподілом обов’язків.

Начальник військової адміністрації

Володимир ТРУШ

Володимир Важинський

Віктор Устенко

Михайло Гапула

Світлана Беспоповцева

Галина Воляник

Христина Кузишин

Сергій Калиняк

Володимир Комінко

Ольга Хвас

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження начальника
обласної військової адміністрації

№ _____

ПРОГРАМА
соціально-економічного та культурного розвитку
Тернопільської області на 2023 рік

ВСТУП

Програма соціально-економічного та культурного розвитку Тернопільської області на 2023 рік (далі – Програма) розроблена департаментом економічного розвитку і торгівлі обласної військової адміністрації спільно з структурними підрозділами обласної військової адміністрації та за участю органів місцевого самоврядування, територіальних підрозділів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади в області.

Законодавчою основою для розроблення Програми є закони України „Про місцеві державні адміністрації”, „Про місцеве самоврядування в Україні”, „Про правовий режим воєнного стану”, „Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”, „Про стратегічну екологічну оцінку”, постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 „Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету” (із змінами).

При підготовці Програми враховані завдання визначені документами державного планування, а саме:

Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, схвалених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019;

Національної економічної стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 р. № 179;

Стратегії людського розвитку, затвердженої Указом Президента України від 02 червня 2021 року № 225/2021;

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 та Плану заходів на 2021-2023 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 травня 2021 р. № 497-р;

постанови Кабінету Міністрів України від 29 липня 2022 р. № 879 „Деякі питання фінансування робіт з відновлення зруйнованого майна та інфраструктури”;

плану відновлення України;

Стратегії розвитку Тернопільської області на 2021–2027 роки та плану заходів з її реалізації у 2021–2023 роках, затверджених рішенням сесії Тернопільської обласної ради від 03 грудня 2020 року № 16.

Програма базується на аналізі основних показників соціально-економічного розвитку області за попередні роки та поточної ситуації у звітному році, з урахуванням наслідків впливу збройної агресії російської федерації на реальний сектор економіки та соціальну сферу.

Війна змінила традиційні форми та підходи до процесу аналізу та прогнозування економічного і соціального розвитку країни. Відсутність повної поточної статистичної інформації та додаткові джерела невизначеності – тривалість та наслідки бойових дій – фактично унеможливили процес прогнозування у традиційній до війни формі та розрізі показників.

У зв'язку з цим процес прогнозування здійснюється в режимі реального часу в умовах високого ступеня невизначеності та непередбачуваності у сфері національної та регіональної безпеки через зміну ситуації на фронті, інтенсивності та географії бойових дій та їх наслідків.

Програмним документом передбачено здійснення узгоджених спільних дій місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування задля втілення єдиної державної регіональної політики на місцевому рівні за особливих обставин, викликаних військовим станом.

Основні завдання Програми та пріоритетні напрями діяльності в області трансформовані в перелік конкретних заходів та згруповані у розділи, які відповідають стратегічним та оперативним цілям розвитку області. Виконання заходів Програми спрямоване на забезпечення адаптації функціонування економіки області в умовах військового стану, зокрема, з урахуванням програм підтримки бізнесу та сприятиме створенню умов для безпечного життя мешканців регіону, забезпечення їх нагальних потреб.

Фінансування пріоритетних напрямів Програми здійснюватиметься, у тому числі через місцеві цільові програми, з урахуванням необхідності виконання першочергових завдань, викликаних запровадженням військового стану, реальних можливостей відповідних місцевих бюджетів, а також виділених фінансових ресурсів державного бюджету, приватних інвестицій, кредитних ресурсів та міжнародної технічної допомоги.

Виконання пріоритетних напрямів та завдань Програми забезпечують структурні підрозділи обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації спільно з органами місцевого самоврядування та територіальними органами центральних органів виконавчої влади. Координацію та контроль за процесом реалізації Програми здійснює департамент економічного розвитку і торгівлі обласної військової адміністрації.

I. АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА 2022 РІК

Аналіз соціально-економічного розвитку Тернопільщини за підсумками січня-вересня 2022 року свідчить про стабілізацію базових показників у реальному секторі економіки та соціальній сфері, порівняно з початком військової агресії, але й одночасно про низку проблем, які виникли в умовах безпрецедентних викликів.

Промисловий комплекс

Аналіз розвитку промислового комплексу Тернопільщини за підсумками січня - серпня 2022 року свідчить про помірне відновлення промислового виробництва та покращення динаміки базових показників в галузевому розрізі промисловості відносно показників перших місяців початку воєнної агресії.

Незважаючи на непростий для держави час, місцеві підприємства продовжують розвивати власний бізнес та створювати нові робочі місця. Так 40 промислових підприємств області впродовж січня – червня 2022 року залучили 465 млн гривень капітальних інвестицій.

За січень-вересень 2022 року промисловими підприємствами області сплачено до Державного бюджету 454,7 млн гривень (менше на 8,1% аналогічного показника 2021 року); до місцевих – 413,7 млн гривень, що більше на 4,5%.

Відтак за 8 місяців 2022 року місцевими суб'єктами господарювання реалізовано промислової продукції на суму 18,9 млрд гривень, що більше аналогічного показника 2021 року на 7%.

Зростання реалізації продукції у відповідності до аналогічного періоду 2021 року спостерігається у галузі з виробництва харчових продуктів на 41,5%. В галузі збільшено виробництво ковбасних виробів в 2,1 рази до 487,1 т; продуктів консервованих зі свинини в 7,5 разів до 1837,8 т; борошна пшеничного на 3,4% до 14,1 тис. т: олії соняшникової в 2,4 рази до 31,2 тис. т.; масла вершкового на 36,8% до 4243,9 т.; води мінеральної на 35,8% до 722,1 тис. дал.

Серед підприємств галузі основну частку від обсягів реалізації промислової продукції формують підприємства з виробництва молочних продуктів (ПрАТ „Тернопільський молокозавод”, ТОВ „Кременецьке молоко”), виробництва м'яса (ТзОВ „Тернопільський м'ясокомбінат”, ЗАТ „Агропродукт”), переробки та консервування овочів та фруктів (ПП „Агроспецгосп”, ДП „Дінтер Україна Скала”, виробництва хліба (ТОВ „Тернопільхлібпром”, ПП „Шумськ хліб”).

За січень-вересень 2022 року підприємствами галузі сплачено до Державного бюджету 160 млн гривень, що більше на 29,5% аналогічного показника 2021 року; до місцевого – 104 млн гривень, що більше на 19,2%.

В текстильній галузі промисловості обсяг реалізації промислової продукції збільшився на 33,7%. Збільшено виробництво ковдр та пледів в 3,9 разів до 6,3 тис. шт., білизни постільної в 2,3 рази до 1 т., курток та піджаків в 9 разів

до 3,6 тис. шт., сорочок на 69,9 % до 58,1 тис. шт., панчішно-шкарпеткових виробів в 2,1 раз до 1609,4 тис. пар.

Серед підприємств галузі основну частку від обсягів реалізації промислової продукції формують підприємства з текстильного виробництва та виробництва готових текстильних виробів (ПП „Триве”, підприємство „Біллербек Україна”, ТзОВ „Сегеш – Україна”, ТОВ „Антарес”, Швейно-експериментальна фабрика „Надія”).

За січень-вересень 2022 року підприємствами галузі сплачено до Державного бюджету 14,8 млн гривень, що більше на 14,4% аналогічного показника 2021 року; до місцевих – 19 млн гривень, що більше на 43,2%.

В галузі з виготовлення виробів з деревини та поліграфічній діяльності обсяг реалізації промислової продукції збільшився на 26,5%. Збільшено виробництво деревини пресованої у вигляді блоків в 2,4 рази до 286,3 м³, коробок та ящиків з паперу або картону гофрованого на 11,4 % до 2414 т.

Одночасно зменшилось виробництво дерев'яних дверей на 33,7% та виробів столярних та конструкцій будівельних з деревини на 32,1 %.

Серед підприємств галузі основну частку від обсягів реалізації промислової продукції формують підприємства з оброблення деревини та виробництва виробів з паперу (ТзОВ „Фірма Будсервіс ЛТД”, ТОВ „Христина”, ТОВ „Успіх”, ТОВ „Марго”).

Підприємствами галузі протягом січня-вересня 2022 року сплачено до Державного бюджету 4,8 млн гривень, що менше на 23,4% аналогічного показника 2021 року; до місцевих – 6 млн гривень, що менше на 8,6%.

В галузі з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції обсяг реалізації промислової продукції збільшився в 2,6 рази, за рахунок додаткової реалізації виробленої продукції минулих періодів спиртовими заводами області.

Однак в звітному періоді 2022 року зменшилось виробництво етилового спирту на 59,5%, та лікарських препаратів на 15,8%.

Серед підприємств галузі основну частку від обсягів реалізації промислової продукції формують спиртові заводи області та ТОВ „Тернофарм”.

За січень-вересень 2022 року підприємствами галузі сплачено до Державного бюджету 93,4 млн гривень, що більше на 16,8% аналогічного показника 2021 року; до місцевих – 37,7 млн гривень, що менше на 42,7%.

Впродовж вересня 2022 року Урядом відновлено програму приватизації, в рамках якої відбулися перші приватизаційні онлайн-аукціони, на яких продано 4 спиртові заводи області (Кобиловолоцьке, Марилівське, Борщівське та Залозецьке МПД ДП „Укрспирт”). Загальна сума коштів, що надійдуть до державного бюджету становить понад 350 млн гривень.

В металургійній галузі промисловості області обсяг реалізованої продукції збільшився на 97,3%. В галузі збільшено виробництво лопат на 56% до 124 т.; цистерн, бочок з металів чорних на 15,8% до 412,1 тис. шт., пружин спіральних з металів чорних в 9 разів до 2,7 т, ґрат і сіток металевих на 81,8% до 556 т.

Серед підприємств галузі основну частку від обсягів реалізації промислової продукції формують підприємства з виготовлення готових металевих виробів (ПП „Тіміртан”, МПП „Арма”, ПП „Янтос”, ПМП „РОСТ”).

За січень-вересень 2022 року підприємствами галузі сплачено до Державного бюджету 35,5 млн гривень, що більше на 20,5% аналогічного показника 2021 року; до місцевих – 14,6 млн гривень, що більше на 15,2%.

У зв'язку із порушеною логістикою для надходження сировини та відправлення готової продукції, зниженням попиту на продукцію, зафіксовано спад обсягу реалізованої промислової продукції у добувній галузі промисловості на 47,6%. Зменшено видобування гіпсу на 56,8%, вапняку на 58%, будівельних пісків на 39,9%.

Серед підприємств галузі основну частку від обсягів реалізації промислової продукції формують підприємства з видобутку каменю, піску та глини (ПрАТ „Тернопільський кар'єр”, ТОВ „Кнауф Гіпс Скала”, ТОВ „Скалаподільський спецкар'єр”)

Підприємствами галузі протягом 9 місяців 2022 року сплачено до Державного бюджету 35,4 млн гривень, що менше на 23% аналогічного показника 2021 року; до місцевих – 37,7 млн гривень, що менше на 42,7%.

В галузі з виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої продукції у зв'язку із зниженням попиту на готову продукцію скорочено обсяг реалізованої продукції на 43,4%. В галузі зменшено виробництво металопластикових вікон на 33,5%, цегли керамічної на 48,4%, розчинів бетонних на 46,5%, конструкцій для будівництва на 32,1%, асфальтових сумішей на 94,2%.

Серед підприємств галузі основну частку від обсягів реалізації промислової продукції формують підприємства з виробництва пластмасових виробів та мінеральної продукції (ТОВ „Тервікнопласт”, ТОВ „Березовицький комбінат” Будіндустрія”, ТзОВ „Підвисоцький завод будматеріалів”)

В галузі машинобудування, в зв'язку із втратою ринків збуту готової продукції, підприємствами допущено спад обсягу реалізованої промислової продукції на 0,1%. В галузі зменшено виробництво електричних світильників на 83,5%, люстр на 81,2%, прожекторів на 47%. Однак збільшено виробництво передавальної апаратури в 9,5 разів до 2225 шт. і ламп та освітлювального обладнання на 30,1% до 195,7 тис. штук.

Серед підприємств галузі основну частку від обсягів реалізації промислової продукції формують підприємства (ТОВ „СЕ Борднетце Україна”, ТОВ „ОСП Корпорація Ватра”, АТ „Тернопільський радіозавод „Оріон”, ТОВ „Шредер”, ТОВ „Електросвіт”).

За січень-вересень 2022 року підприємствами галузі сплачено до Державного бюджету 75,8 млн гривень, що менше на 10,6% аналогічного показника 2021 року; до місцевих – 127,4 млн гривень, що більше на 15,7%.

Також з початку 2022 року промисловими підприємствами області проводилась робота з розширення та модернізації виробничих потужностей, зокрема: ТОВ „Феропласт” закуплено нові пакувальні машини, проведено буріння свердловини для незалежності підприємства від загального водопостачання; ТзОВ „Орбітал” введено в дію нове тамподрукарське обладнання, модернізовано конвеєри ручної роботи; ТОВ „Сегеш-Україна” розпочато створення нової виробничої лінії.

З метою зростання конкурентоздатності продукції впродовж III кварталу 2022 року ДП „Тернопільстандартметрологія” видано 50 сертифікатів відповідності та проведено 51 технічний нагляд за продукцією.

На сьогодні системи управління якістю на основі міжнародних стандартів серії ISO 9000 функціонують на 106 підприємствах та організаціях області, системи НАССР впроваджені на 61 підприємстві.

Станом на сьогодні, на території області здійснюється розбудова мережі індустріальних парків Тернопільської області. Так, індустріальні парки „Тернопіль” (площа - 15 га), „Chortkiv-West” (площа - 87,68 га) та „Західноукраїнський промисловий ХАБ” (площа – 10,6 га) включено до Реєстру індустріальних (промислових) парків України (далі – Реєстр) (накази Мінекономіки від 19.09.2018 № 1318, від 03.10.2019 № 152 та розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2022 р. № 1014-р)). На даний час обрано керуючі компанії індустріальних парків „Тернопіль” та „Chortkiv-West” - комунальне підприємство „Підприємство матеріально-технічного забезпечення” Тернопільської міської ради та комунальне підприємство „Агенція місцевого економічного розвитку” Чортківської міської ради, відповідно проводяться перемовини з потенційними інвесторами щодо розташування нових виробництв на територіях вказаних парків.

Також Зборівською міською територіальною громадою прийнято рішення щодо створення індустріального парку „Зборів” на земельній ділянці площею 16 га.

Одночасно Борщівська та Лановецька міські територіальні громади стали учасниками проєкту регіонального розвитку „Мережа індустріальних парків „Західний індустріальний кластер”, який є переможцем конкурсного відбору проєктів, які можуть фінансуватися за кошти Європейського Союзу в рамках програми секторальної підтримки. На даний час, Лановецькою міською територіальною громадою проводиться підготовка відповідної документації для включення індустріального парку до Реєстру.

Також в області проводиться робота щодо реалізації Плану невідкладних заходів з переміщення у разі потреби виробничих потужностей суб’єктів господарювання з території, де ведуться бойові дії та/або є загроза бойових дій на безпечну територію, який затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 березня 2022 р. № 246-р.

Відтак, на сьогодні в Тернопільську область з початку дії Урядової програми релокації на постійній/тимчасовій основі переміщено/частково переміщено 58 підприємств, що відносяться до різних сфер господарської діяльності (машинобудування, металообробка, харчова, текстильна галузі промисловості інші) та належать до суб’єктів мікропідприємництва та малого підприємництва. Обласна військова адміністрація надає всебічну допомогу кожному суб’єкту господарювання, який має намір перемістити свої виробничі потужності на територію Тернопільської області, зокрема забезпечується координація роботи з релокації та повний супровід підприємств, а це і пошук виробничих приміщень, допомога у транспортуванні обладнання із зони бойових дій, підбір кадрів, побутові питання, тощо. Також підприємствам надаються консультаційні послуги у різних сферах, для цього в усіх

територіальних підрозділах центральних органів влади в області закріплено відповідальних працівників.

Водночас, обласною військовою адміністрацією підготовлено та направлено в Мінекономіки перелік близько 200 місцевих товаровиробників, які мають можливість збільшити свої виробничі потужності та працювати навіть у три зміни для задоволення основних потреб фронту та населення.

Одночасно місцевими підприємствами машинобудівної, металообробної та текстильної галузей промисловості області проведено часткове перепрофілювання виробництва задля задоволення потреб оборони держави.

Агропромисловий комплекс

Однією із базових галузей економіки області є сільське господарство. Галузь формує продовольчу та, у визначених межах, економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей економіки і є соціально-економічною основою розвитку сільських територій.

За січень-вересень 2022 року виробництво валової продукції сільського господарства (у постійних цінах 2016 року) складає 14,8 млрд гривень, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – 8424,7 млн гривень, господарствах населення – 6375,7 млн гривень.

Загалом очікуваний обсяг валової продукції сільського господарства за підсумками 2022 року становитиме 27480 млн гривень, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – 19005 млн гривень, господарствах населення – 8475 млн гривень.

Станом на 1 жовтня 2022 року всіма категоріями господарств зібрано зернових і зернобобових культур (разом із гречкою та кукурудзою) на площі 308,9 тис. га, намолочено у початково-оприбуткованій вазі 1571,3 тис. тонн зерна. Середня урожайність – 50,9 ц/га.

Викопано 794,5 тис. тонн картоплі з площі 45 тис. га при врожайності 176,7 ц/га (-14 ц/га до показника відповідного періоду 2021 року), зібрано 187,7 тис. тонн овочів на відкритому ґрунті з площі 8,6 тис. га, урожайність – 218 ц/га (-8 ц/га до показника відповідного періоду 2021 року).

Цукрових буряків викопано на площі 2,17 тис. га, накопано 123,3 тис. тонн, середня урожайність цукристих становить 567,1 ц/га (+34,8 ц/га до показника відповідного періоду 2021 року).

У галузі тваринництва протягом січня-вересня 2022 року спостерігається зростання виробництва м'яса всіма категоріями господарств на 8,3% до 68,1 тис. тонн. Виробництво молока склало 379 тис. тонн (+4,5% до показника відповідного періоду 2021 року), яєць – 373,5 млн штук. В аграрних підприємствах виробництво молока зросло на 21,4%, м'яса – на 10,8%.

Станом на 1 жовтня 2022 року в усіх категоріях господарств поголів'я великої рогатої худоби становило 154,2 тис. голів, у тому числі корів – 87,6 тис. голів (+2,1% до аналогічного показника 2021 року), поголів'я свиней – 380,2 тис. голів.

Частка експорту продукції агропромислового комплексу у загальній структурі товарного експорту області у січні-липні 2022 року склала 45,1%. У порівнянні з аналогічним періодом 2021 року зросли обсяги експорту: зернових

культур – у 2 рази; насіння і плодів олійних культур – у 14,8 рази; продуктів переробки овочів – у 3,6 рази.

У вересні 2022 року в області розпочався сезон цукроваріння. Із розміщених в регіоні трьох виробничих підрозділів (заводів) ТОВ „Радехівський цукор”, перероблення буряка та виробництво цукру здійснюється на Хоростківському та Козівському виробництвах. При цьому, Козівський підрозділ у 2022 році відновив роботу тоді, як у попередніх роках не працював. Станом на 30 вересня 2022 року на Хоростківському та Козівському підрозділах загалом вироблено 24,4 тисячі тонн цукру.

У 2022 році в галузі агропромислового розвитку проводиться реалізація ряду інвестиційних проєктів: завершено будівництво тваринницького комплексу ПАП „Агропродсервіс” в с. Денисів Тернопільського району на 1500 голів (буде створено 50 робочих місць); введено в дію два тваринницьких приміщення на 680 гол. ВРХ кожний ТзОВ „Бучачагрохлібпром” в с. Осівці і с. Пилява Чортківського району (по 20 робочих місць); на завершенні будівництво забійного цеху птиці ТзОВ „Укрполь-2005” в м. Зборів Тернопільського району потужністю 300 гол. на годину або 20-23 тонни на добу (60 робочих місць); на завершенні будівництво I черги елеваторного комплексу ПП „Агрон” в с. Товстолуг Тернопільського району потужністю 35 тис. тонн зберігання (10 робочих місць).

Крім того, у травні поточного року відновив роботу ТОВ „Шумський маслозавод” після здійсненої реконструкції та встановлення сучасного автоматизованого обладнання. Підприємство виробляє вершкове масло та казеїн технічний.

Станом на 1 жовтня 2022 року в області зареєстровано 122 сільськогосподарських кооперативи, з них 109 діючих, що дало можливість створити до 210 постійних робочих місць та близько 2000 сезонних. З початку 2022 року створено 1 сільськогосподарський кооператив.

З метою оптимізації витрат на ведення господарської діяльності сільськогосподарських кооперативів, спрощення доступу до агросервісних послуг та каналів збуту 39 сільськогосподарських кооперативів об’єдналися у кооперативне об’єднання „Файні газди”.

Упродовж 2020-2022 років в області активно створюються сімейні молочні ферми, на сьогоднішній день діючих 13 сімейних молочних ферм.

З метою задоволення гуманітарних потреб населення в умовах воєнного стану філія Акціонерного товариства „Державна продовольчо-зернова корпорація України” „Тернопільський комбінат хлібопродуктів” у липні – вересні 2022 року забезпечувала видачу підприємствам та фізичним особам-підприємцям – виробникам хліба та хлібобулочних виробів області борошна пшеничного, отриманого в результаті переробки зерна, що було надане ПП „Вайтерра Україна” у вигляді безоплатної допомоги. Видача борошна здійснюється згідно розподілу, затвердженого обласною військовою адміністрацією, для організації виробництва в області здешевлених хліба та хлібобулочних виробів.

Крім того, станом на 1 жовтня 2022 року з обласного бюджету на реалізацію заходів комплексної програми розвитку агропромислового

комплексу Тернопільської області на 2021-2025 роки освоєно 129,4 тис. гривень за напрямком підготовка та підвищення кваліфікації виробничих кадрів.

Транспорт, транспортна інфраструктура

Протягом 2022 року 136 суб'єктів підприємницької діяльності 1248 автобусами забезпечували регулярні пасажирські перевезення на внутрішньообласних автобусних маршрутах загального користування. 50% транспортних засобів, що курсують у приміському та міському сполученні обладнанні для перевезення осіб з обмеженими фізичними можливостями.

З початку 2022 року автомобільним транспортом перевезено 22000,8 тис. осіб, що складає 97% у порівнянні з аналогічним періодом минулого року, та 1399,3 тис. тонн вантажів. Залізничним транспортом відправлено 731,48 тис. пасажирів, що становить 85% у порівнянні з аналогічним періодом минулого року та перевезено 2975641 тис. тонн вантажів.

У зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України значно обмежились можливості виконання ремонтних робіт, як на дорогах загального користування державного так і місцевого значення. Так, на дорогах загального користування державного значення виконано незначний обсяг дрібного поточного ремонту, а саме ліквідацію ямковості на площі 20490 м² протяжністю 151 км. На дорогах загального користування місцевого значення виконувались роботи, лише з поточного дрібного ремонту та експлуатаційного утримання. За січень-вересень 2022 року за рахунок коштів субвенції з державного бюджету зазначених ремонтних робіт виконано на суму 66,1 млн гривень.

Здійснювались заходи спрямовані на забезпечення безпеки дорожнього руху на автомобільних дорогах загального користування державного значення області. Зокрема, нанесено дорожню розмітку: проїзної частини доріг 62,2 км, поздовжніх ліній – 197 км, пішохідних переходів – 250 шт. площею 3548 м²; встановлено та замінено 178 дорожніх знаків; проведено ремонт 1,6 км бар'єрного огороження; здійснено вирубку порослі на протяжності 25,4 км. На зазначені роботи використано 180 млн гривень.

Органами місцевого самоврядування за рахунок коштів територіальних громад проведено ремонтні роботи на вулицях і дорогах комунальної власності площею 52300 м² на суму 57 млн гривень.

Для забезпечення безпеки дорожнього руху та збереження автомобільних доріг забезпечено функціонування мобільного комплексу габаритно-вагового контролю та трьох систем зважування в русі (WIM). З початку року габаритно-ваговим контролем перевірено 33084 транспортні засоби. Виявлено 32 порушення, з яких 25 по вагових та 7 по габаритних параметрах. Сплачено 323,57 тис. гривень штрафних санкцій.

Зв'язок, цифровий розвиток та цифровізація

У 2022 році проведено оцінку стану покриття широкосмуговим інтернетом території Тернопільської області. За результатами оцінки 1058 населених пунктів мають доступ до мобільного інтернету за технологією EDGE, в тому числі 886 з них мають також доступ до мобільного інтернету за допомогою

технології 3G-4G. Проведено аналіз статистичних онлайн-даних від трьох найбільших операторів-провайдерів мобільного зв'язку в Україні (ПрАТ „ВФ Україна”, ПрАТ „Київстар”, ТОВ „Лайфселл”), досліджено якість покриття широкосмуговим мобільним 3G та 4G інтернетом автомобільних доріг державного значення в межах Тернопільської області. Було виявлено ділянки доріг, де присутній доступ до мобільного інтернету виключно за технологією EDGE або взагалі відсутній будь-який інтернет-зв'язок. Оновлено базу даних щодо розширення мережі покриття 4G та покращено якість зв'язку на вже існуючих територіях області. Стільниковим зв'язком 3G покрито 90% області, системою рухомого мобільного зв'язку четвертого покоління (4G) – 74%. Забезпеченість споживачів рухомих (мобільних) зв'язком на 100 жителів становить 102%.

Виконуються заходи програми зі створення безбар'єрного простору в Тернопільській області на 2021-2025 роки, затвердженої рішенням Тернопільської обласної ради від 26 травня 2021 року № 188 та Плану заходів на 2021 і 2022 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2021 р. № 883-р, а саме: ведеться робота щодо визначення кількості домогосподарств в територіальних громадах області та підключення їх до фіксованого широкосмугового доступу до Інтернету. Наразі близько 283,3 тис. домогосподарств що складає 82 % від загальної кількості, підключені до широкосмугового Інтернету; проводиться моніторинг щодо підключення закладів соціальної інфраструктури, закладів культури та освіти до широкосмугового доступу до Інтернету із швидкістю не менше 100 Мбіт/с. Станом на 31 жовтня 2022 року підключено до фіксованого широкосмугового доступу Інтернет 2440 соціальних закладів області.

Запроваджено систему електронної освіти у закладах загальної середньої освіти: 147 закладів ведуть шкільні електронні журнали. 2822 вчителі загальноосвітніх закладів 5-11 класів в області зареєстровані на платформі Всеукраїнської школи онлайн.

Для попередження кібератак та кіберіцендентів, підвищення стійкості та захисту даних, що циркулюють в інформаційно-телекомунікаційній системі, здійснено реорганізацію локальної мережі апарату Тернопільської обласної військової адміністрації. Це дало можливість здійснення адміністрування обліку користувачів, фільтрації мережевого трафіку, можливості програмного та апаратного захисту від несанкціонованого доступу.

В рамках реалізації заходів регіональної програми інформатизації „Цифрова Тернопільщина” на 2022- 2024 роки:

в другому кварталі 2022 року розпочались роботи щодо створення Дата-центру та забезпечення його технічною підтримкою. Створений обласний Дата-центр дозволить здійснити розмежування серверного апаратного забезпечення, відповідно до призначення, стане підтримкою мережевої інфраструктури та серверного забезпечення, підвищить рівень кібербезпеки та забезпечить можливість аналізу трафіку для подальшого реагування;

триває проходження національного тесту на платформі „Дія.Цифрова освіта” держслужбовцями області з метою підвищення їх цифрової грамотності;

для спрощення надання адміністративних послуг територіальні громади області, де створено центри надання адміністративних послуг, підключені та використовують послугу „Шеринг е-документів”;

до системи електронної взаємодії (СЕВ ОБВ) підключено усі територіальні громади області;

на офіційних вебсайтах територіальних громад області впроваджено інструменти е-демократії. Впроваджено е-петиції в 53 громадах, е-консультації – 18, е-звернення – 50, громадський бюджет – 28.

Інвестиційна діяльність

За 2021 рік підприємствами та організаціями різних форм власності за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 8,5 млрд гривень капітальних інвестицій, що на 22,5% більше, ніж у 2020 році.

Повномасштабна війна стала фактором негативного впливу на рівень ділової активності та інвестиційне середовище. Так до кінця 2022 року очікується залучити 6,1 млрд гривень капітальних інвестицій.

За видами економічної діяльності найбільше інвестицій спрямовано в сільське, лісове та рибне господарство (2245,0 млн гривень (або 26,3% від загального обсягу)), промисловість (1826,7 млн гривень (або 21,4% від загального обсягу)), будівництво (2394,4 млн гривень (або 28,1% від загального обсягу)).

Основними джерелами фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 42% загального обсягу інвестицій, кошти населення на будівництво житла – 23,2%.

Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій в економіку області згідно з даними Національного Банку України станом на 31 грудня 2021 року становив 71 млн дол. США.

Географічна структура інвестування свідчить про пріоритетність європейського вектору: основними інвесторами області є країни-члени Європейського Співтовариства. З початку інвестування станом на 31 грудня 2021 року з країн ЄС надійшло 65,3 млн дол. США інвестицій (92 % загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 5,7 млн дол. США (8%).

До основних країн-інвесторів, на які припадає 39% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Польща – 7,3 млн дол США (10,3%); Італія – 6,8 млн дол. США (9,6%); Німеччина – 5,9 млн дол. США (8,3%); Естонія – 2,5 млн дол. США (3,5%); Кіпр – 1,8 млн дол. США (2,5%); Данія – 1,3 млн дол. США (1,8%); США – 1,2 млн дол. США (1,7%); Швеція – 0,9 млн дол. США (1,3%).

Найбільшу частку прямих іноземних інвестицій було зосереджено на підприємствах: сільського, лісового та рибного господарства (30,8 млн дол. США або 43,4%); промисловості (24,8 млн дол. США або 35%), в тому числі переробної промисловості (20,7 млн дол. США або 29,2%); транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (3,1 млн дол. США або 4,4%); інформації та телекомунікації (1 млн дол. США або 1,4%).

З метою пошуку дієвих механізмів залучення іноземних інвесторів, популяризації інвестиційних переваг області упродовж звітнього періоду організовано проведення 24 протокольних заходів керівництва Тернопільської обласної військової адміністрації з представниками іноземного бізнесу, дипломатичних установ акредитованих в Україні, міжнародних гуманітарних організацій та 3 заходи в рамках участі у міжнародних форумах економічного спрямування закордоном.

У вересні 2022 року, спільно з виконавчими комітетами територіальних громад області, оновлено базу вільних виробничих приміщень „brownfield” та вільних земельних ділянок „greenfield”.

Зовнішньоекономічна діяльність

Зовнішньоторговельний оборот області за січень-серпень 2022 року склав 724,5 млн дол. США, у тому числі: експорт – 433,1 млн дол. США (збільшився на 14,3% в порівнянні з січнем-серпнем 2021 року); імпорт – 291,4 млн дол. США. Сальдо зовнішньої торгівлі для області позитивне – 141,7 млн дол. США.

Упродовж звітнього періоду зовнішньоекономічні операції проводилися із партнерами з 100 країн світу.

Основними торговельними партнерами області є Польща (40,5% у загальному експорті товарів області), Італія (2,4%), Угорщина (2,2%); Республіка Корея (1,7%), Австрія (1,6%), Португалія (1,5%), Болгарія (1,3%), Швейцарія (1,2%), Республіка Молдова (1,12%).

Основу структури експорту склала продукція за такими товарними групами: електричні машини (28,7%); зернові культури (16,9%); насіння і плоди олійних рослин (10,5%); продукти переробки овочів (7,5%); меблі (6,7%); білкові речовини (4,9%); м'ясо та їстівні субпродукти (4,9%); жири та олії тваринного або рослинного походження (3,1%); деревина і вироби з деревини (3,0%); пластмаси, полімерні матеріали (2,5%); вироби з чорних металів (1,7%); реактори ядерні, котли, машини (1,6%).

Основними імпортерами товарів в область впродовж січня-серпня 2022 року були: Польща (31,2% загального імпорту області), Німеччина (13,8%), Литва (6,6%), Китай (6,1%), Італія (4,3%), США (3,4%), Ісландія (2,9%), Нідерланди (2,8%), Франція (2,8%), Білорусь (2,3%), Іспанія (2,2%), Норвегія (2,1%), Чехія (2,0%), Швейцарія (1,6%), Угорщина (1,5%), Туреччина (1,3%), Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії (1,2%).

Структуру імпортних поставок склала продукція за такими товарними групами: електричні машини (22,2%), реактори ядерні, котли, машини (11,9%), засоби наземного транспорту, крім залізничного (10,4%), палива мінеральні; нафта і продукти її перегонки (10,1%), пластмаси, полімерні матеріали (9,2%), риба і ракоподібні (8,1%), добрива (4,2%), меблі (3,3%), текстильні матеріали (2,8%), вироби з чорних металів (1,8%), перли природні або культивовані, дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння (1,1%).

Налагодження співробітництва з міжнародними інституціями та реалізація проєктів міжнародної технічної допомоги

Впродовж 2022 року тривала підготовка Програми Транскордонного Співробітництва Європейського Інструменту Сусідства „Польща – Україна 2021- 2027” (далі – Програма) та її погодження Європейською комісією. Станом на звітну дату потенційними реципієнтами області здійснюється заповнення та подання остаточних заявок трьох Великих Інфраструктурних Проєктів (ВІП) за пріоритетами „Охорона здоров'я” та „Довкілля”. Загальний бюджет Програми – 187,4 млн євро.

В області продовжується реалізація проєктів, бенефіціаром яких виступає Тернопільська обласна військова адміністрація, а саме:

„Діяльність Представництва Програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020 рр. у Львові”, що реалізується Інформаційним центром сприяння транскордонному співробітництву „Добросусідство”, м. Львів. Грант – 1 258 800,00 євро. Партнер з розвитку – Європейський Союз;

„Централізоване теплопостачання м. Тернополя – перегляд програми пріоритетних інвестицій та підготовка реструктуризації проєкту – підтримка ГРП та нагляд за будівництвом”. Грант – 318 000,00 євро. Партнер з розвитку – Європейський банк реконструкції та розвитку;

„Модернізація системи централізованого теплопостачання міста Тернополя”. Грант – 5 000 000,00 євро. Партнер з розвитку – Європейський банк реконструкції та розвитку;

„Пізнаймо один одного – українці в Сувалках, поляки в Тернополі”. Грант – 19 039,50 євро. Партнер з розвитку – Європейський Союз. Проєкт передбачає створення брендового туристичного продукту польсько-українських прикордонних регіонів та реалізовується Тернопільською міською радою;

„Музика прикордоння”. Грант – 30 195,00 євро. Партнер з розвитку – Європейський Союз. Проєкт передбачає проведення культурних заходів з метою захисту, відродження та популяризації фольклору польсько-українських прикордонних регіонів. Проєкт реалізується Тернопільським обласним творчим об'єднанням „Нівроку”;

„Кордони рівних можливостей”. Грант – 750 000,00 євро. Партнер з розвитку – Європейський Союз. В рамках проєкту здійснюється будівництво реабілітаційного центру для дітей з інвалідністю у м. Кременець. Проєкт реалізовується ГО „Товариство батьків дітей з інвалідністю та їх друзів „Зоря надії”.

У 2022 році розпочався новий період Дунайської регіональної програми на 2021-2027 рр., у якому відкрито доступ до участі усім регіонам України. Країни-учасниці програми: Австрія, Болгарія, Хорватія, Чехія, Німеччина, Угорщина, Румунія, Словаччина, Словенія, Боснія і Герцеговина, Молдова, Чорногорія, Сербія та Україна. Загальний обсяг фінансування Програми – 213,1 млн євро.

Будівельна галузь та архітектура

З початком повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну будівельні роботи призупинилися і хоча вже у травні почали відновлюватися їх динаміка залишається низькою. За січень-серпень 2022 року обсяг будівельних робіт становить 1215,2 тис. гривень, що на 45,9% менше у порівнянні з січнем-серпнем 2021 року. За підсумками 2022 року обсяг виконаних будівельних робіт очікується в обсязі 3,32 млрд гривень, що на 20 % менше показника 2021 року.

Загальна площа житлових будівель, прийнятих в експлуатацію у січні-червні 2022 року, становить 66,3 тис. м², що на 72% менше ніж у січні-червні 2021 року. До кінця 2022 року передбачено введення в експлуатацію 330 тис. м² загальної площі житла, що становить 103,1% до показника 2021 року.

Зменшення обсягу виконаних будівельних робіт та загальної площі житлових будівель прийнятих в експлуатацію зумовлене скороченням попиту, невизначеністю та відсутністю фінансування.

У Тернопільській області є 1058 населених пунктів (18 міст, 17 селищ міського типу, 1 селище та 1022 села), генеральні плани розроблені в 779 з них (для усіх міст, селищ і смт, а також для 743 сіл). Разом з тим більша частина генеральних планів населених пунктів розроблена до 1990 року, втратили актуальність та потребує корегування або розроблення нових.

Схема планування території (далі - СПТ) області актуальна, розроблена ДП „ДІПРОМІСТО” імені Ю.М. Білоконя та затверджена рішенням Тернопільської обласної ради від 09 серпня 2018 року № 1136.

Усі 17 колишніх районів області були забезпечені СПТ районів, проте їх переважна частина розроблена у 1974-1980 роках та втратили актуальність проектних рішень. Рішення про розроблення СПТ новоутворених районів на даний час не приймалося.

Розроблено та розглянуто на засіданнях архітектурно-містобудівної ради при департаменті архітектури, містобудування, житлово-комунального господарства та енергозбереження обласної військової адміністрації схеми планування територій Борщівської міської, Заводської селищної, Лановецької міської та Хоростківської міської територіальних громад.

Усі міста - адміністративні центри області та районів забезпечені генеральними планами.

Постійно ведеться робота з організації розроблення та оновлення містобудівної документації населених пунктів та територій територіальних громад. Керівникам громад рекомендовано під час розроблення стратегій та програм розвитку територіальних громад передбачати заходи та їх належне фінансування з розроблення містобудівної документації громад.

Фактором, що суттєво гальмує діяльність із забезпечення територій та населених пунктів актуальною містобудівною документацією є відсутність актуальних картографічних основ (у тому числі у масштабах 1:10000, 1:5000, 1:2000) на території області та різні фінансові спроможності територіальних громад забезпечити їх замовлення і розроблення.

В області є 30 історичних населених місць і для провадження містобудівної діяльності в їхніх історичних ареалах необхідні історико-

архітектурні опорні плани. Затверджені історико-архітектурні опорні плани мають міста Тернопіль, Кременець, Чортків, Шумськ та Почаїв, у процесі розробки перебувають плани міст Ланівці, Тербовля, Борців та села Залізці. Решта історичних населених місць потребують розроблення історико-архітектурних опорних планів.

Податково-бюджетна діяльність

Обсяг доходів місцевих бюджетів області (без міжбюджетних трансфертів) за січень-вересень 2022 року склав 5445,6 млн гривень (106,3% до плану січня-вересня), що на 873,5 млн гривень або 19,1% більше показника за 9 місяців 2021 року.

До загального фонду надійшло 5172,6 млн гривень (104,4% до плану), що на 964,9 млн гривень або 22,9% більше показника відповідного періоду попереднього року.

Надходження за основними бюджетоутворюючими джерелами загального фонду склали:

податку та збору на доходи фізичних осіб – 3763,8 млн гривень (109,3% до плану січня-вересня); надходження збільшились на 966,4 млн гривень або 34,5% порівняно з показником за 9 місяців 2021 року;

єдиного податку – 635,9 млн гривень (100,9% до плану), що на 70,6 млн гривень або 12,5% більше порівняно з показником за 9 місяців 2021 року;

податку на майно – 382,5 млн гривень (82,2%), що на 73,7 млн гривень або 16,2% менше відповідного показника минулого року;

акцизного податку – 168,9 млн гривень (82,4%), що на 11,5 млн гривень або 6,4% менше відповідного показника минулого року.

Обсяг власних доходів бюджетів територіальних громад склав 4545,9 млн гривень (105,7% до плану січня-вересня), що на 712,1 млн гривень або 18,6% більше показника за 9 місяців 2021 року. Перевиконали план доходів 24 територіальні громади (43,6%) із обсягом перевиконання 172,2 млн гривень (104,4%).

Очікувані надходження власних доходів місцевих бюджетів за 2022 рік складають 7628 млн гривень, що на 990,5 млн гривень або 14,9% більше надходжень 2021 року, в тому числі до загального фонду – 7265,6 млн гривень, зокрема: податку на доходи фізичних осіб – 5245 млн гривень, що на 1252,5 млн гривень або 31,4% більше; єдиного податку – 920 млн гривень (на 77,5 млн гривень або 9,2% більше); податку на майно – 585 млн гривень (на 3,6 млн гривень або 0,6% менше).

З державного бюджету надійшло 3431,6 млн гривень міжбюджетних трансфертів, із них дотацій – 853,5 млн гривень (базової дотації – 691 млн гривень; додаткової дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я – 82,5 млн гривень; проведення розрахунків протягом опалювального періоду за комунальні послуги та енергоносії, які споживаються установами, організаціями, підприємствами, що утримуються за рахунок відповідних місцевих бюджетів – 64,6 млн гривень; надання компенсації закладам комунальної форми власності, закладам освіти державної форми власності,

що передані на фінансування з місцевих бюджетів, закладам спільної власності територіальних громад області, що перебувають в управлінні обласних рад – 15,4 млн гривень).

Також одержано 2578,1 млн гривень субвенцій, зокрема: освітньої – 2193,5 млн гривень; на забезпечення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану – 236,8 млн гривень; фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах – 75,8 млн гривень; здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я – 60,1 млн гривень; надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами – 8,6 млн гривень; забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх повноважень – 2,7 млн гривень; проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів – 0,7 млн гривень.

Обсяг видатків місцевих бюджетів склав 7890,6 млн гривень, в тому числі загального фонду – 7426,8 млн гривень, спеціального – 463,8 млн гривень.

На фінансування закладів освіти із загального фонду спрямовано 4519,7 млн гривень, охорони здоров'я – 319,6 млн гривень, соціального захисту та соціального забезпечення – 393,8 млн гривень, культури та мистецтва – 296,1 млн гривень, фізичної культури та спорту – 104,2 млн гривень.

Обсяг видатків бюджетів територіальних громад склав 6418,1 млн гривень, в тому числі загального фонду – 6117,5 млн гривень, спеціального – 300,5 млн гривень.

За січень-вересень місцевими бюджетами розподілено 669,7 млн гривень вільних залишків (425,5 млн гривень) та коштів, отриманих від перевиконання дохідної частини загального фонду (244,2 млн гривень), за рахунок чого на оплату праці з нарахуваннями додатково спрямовано 83,8 млн гривень, оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 55,9 млн гривень, медикаменти – 3,6 млн гривень, продукти харчування – 1,7 млн гривень.

Надання адміністративних послуг

З метою створення зручних і доступних умов для отримання суб'єктами господарювання та громадянами якісних адміністративних послуг в області діє 144 точок доступу до надання адміністративних послуг зокрема: 34 центри надання адміністративних послуг (далі - ЦНАП) (+2 нових ЦНАПів), 109 віддалених робочих місць (+22 нові віддалені робочі місця) та 1 мобільний центр надання адміністративних послуг.

Середній спектр адміністративних послуг на сьогодні становить 243 послуги (+9 нових послуг з початку року). За 9 місяців 2022 року ЦНАПами області надано 280 тис. послуг та забезпечено надходження коштів до бюджетів усіх рівнів у сумі 14 млн гривень.

6 ЦНАПів області (Тернопільської, Скалатської, Шумської міських, Байковецької, Великогаївської, Трибухівської сільських територіальних громад) надають послуги щодо оформлення та видачі паспорта громадянина України для виїзду за кордон з електронним носієм, паспорта громадянина

України у формі ID-картки, якими впродовж січня-вересня 2022 року надано 12,2 тис. вказаних послуг.

Також у 30 ЦНАПах області підключено комплексну послугу „Є-Малятко”. За січень вересень 2022 року через ЦНАПи області надано 157 послуг „Є-Малятко”.

Одночасно забезпечено автоматизацію роботи центрів надання адміністративних послуг, зокрема: у всіх ЦНАПах області встановлено інформаційну систему „Вулик”; усіма ЦНАПами та віддаленими робочими місцями забезпечено використання технології Дія.QR з метою електронної ідентифікації суб’єктів звернення.

На даний час забезпечується методичний супровід щодо створення/модернізації 12 ЦНАПів територіальних громад області. До кінця 2022 року заплановано відкриття 3 нових ЦНАПів у форматі „Дія.Центр”.

З метою підвищення кваліфікації та навичок адміністраторів ЦНАПів області залучено до 28 навчальних заходів (семінарів).

Також під час дії воєнного стану забезпечено роботу мережі ЦНАПів області, як Центрів турботи, якими надається допомога для внутрішньо переміщених осіб області.

Розвиток підприємництва, торгівлі та послуг

Немає жодної галузі бізнесу, яка б прямо або опосередковано не зазнала втрат від російської агресії проти України - це проблеми з логістикою, енергопостачанням, трудовими ресурсами, ланцюгами постачання сировини та готової продукції, втрата традиційних ринків збуту, низька купівельна спроможність та ін.

З метою вирішення існуючих проблем здійснюється комплекс заходів із підтримки малого та середнього бізнесу, як на державному так і на регіональному рівнях у рамках обласної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2021-2023 роки.

Відтак в області функціонує Тернопільський регіональний центр підтримки підприємництва та мережа консультативних пунктів для бізнесу в територіальних громадах області, якими для суб’єктів малого та середнього бізнесу регіону та особам, які мають на меті започаткувати власну справу на безкоштовній основі надається 60 видів інформаційно-консультативних послуг щодо створення, ведення та розвитку власної справи.

Протягом січня-вересня 2022 року центром підтримки підприємництва та мережею консультативних пунктів для бізнесу надано 1913 інформаційно-консультативних послуг потенційним та діючим суб’єктам господарювання області, в тому числі представникам бізнесу, що перемістилися із зони бойових дій на безпечні території, організовано та проведено 5 інформаційно-навчальних заходів, якими охоплено близько 450 осіб.

Партнерська мережа Тернопільського регіонального центру підтримки підприємництва складає 29 органів влади, банківських установ, громадських бізнес-асоціацій, програм та проєктів, установ та організацій, які забезпечують спеціалізований супровід, стажування і навчання місцевого бізнесу.

З метою підвищення компетенцій менеджерів експортно- та імпоротно-

орієнтованих підприємств області впродовж 2022 року три місцевих підприємці безкоштовно підвищують компетенції на успішних підприємствах Республіки Німеччини в рамках Програми GIZ „Fit for Partnership with Germany”.

Також, за сприяння Тернопільської обласної військової адміністрації, у м. Тернопіль запрацював гуманітарний хаб Сєвєродонецької міської військово-цивільної адміністрації, основна мета якого - підтримка внутрішньо переміщених осіб та суб'єктів господарювання з Луганської області.

Одночасно, з метою забезпечення інформаційної підтримки бізнесу, у Тернополі функціонує центр підтримки підприємців Дія.Бізнес, який створений в рамках національного проєкту із розвитку підприємництва за ініціативи Міністерства цифрової трансформації України.

З метою фінансово-кредитної підтримки бізнесу та реалізації інвестиційних проєктів, в області запроваджено часткове відшкодування відсоткових ставок за кредитами банків для суб'єктів підприємництва, як результат 15 підприємців області взяли участь у вищезазначеній програмі, реалізувавши свої інвестиційні проєкти на суму близько 32 млн гривень, з обласного бюджету відшкодовано майже 3 млн гривень.

В рамках реалізації державної програми „Доступні кредити 5-7-9%” під час воєнного стану в області видано під 0% річних 487 кредитів на загальну суму 1732,3 млн гривень.

Одночасно, з 1 липня 2022 року в Україні запроваджено проєкт грантової підтримки бізнесу „єРобота”, що передбачає надання грантів на будь-який мікробізнес; розширення та створення підприємств у сфері переробки; висадку нових садів; компенсації вартості створення теплиць; навчання у сфері інформаційних технологій та для стартапів в ІТ. Відтак, на сьогодні в області програмою „Власна справа” скористалося 81 особа, які отримали грантову допомогу від держави на загальну суму 18,7 млн гривень на створення або розвиток власної справи. Вони зобов'язуються створити понад 220 нових робочих місць. Найбільш поширений вид діяльності – сфера послуг; є також виробництво та реалізація ростових подушок, меблів, ковбасних і м'ясних виробів, утеплення фасадів будинків, пошиття та реалізація постільної білизни та інші.

Водночас з метою підвищення конкурентоспроможності представників місцевого бізнесу, обласною військовою адміністрацією проводяться інформаційно-навчальні заходи для суб'єктів господарювання з актуальних питань ведення та розвитку бізнесу. Зокрема, впродовж січня-вересня 2022 року проведено наступні заходи: семінар на тему: „Особливості застосування реєстраторів розрахункових операцій (РРО) та програмних РРО у 2022 році”; онлайн-семінар щодо практичних аспектів впровадження державної програми „Доступні кредити 5-7-9%” в умовах воєнного стану; онлайн-семінар щодо особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану; онлайн-семінар щодо впровадження грантових програм підтримки бізнесу в рамках реалізації проєкту „єРобота” тощо.

Також протягом звітної періоду центром підтримки підприємців Дія.Бізнес проведено низку інформаційно-навчальних заходів з актуальних питань ведення бізнесу, зокрема семінари, тренінги, наради, бізнес-сесії, бізнес-

інтенсиви, панельні дискусії, промоційні заходи тощо.

Одночасно, з метою виконання Указу Президента України від 05 жовтня 1998 року № 1110/98 „Про День підприємця”, 2 вересня поточного року в області відбулось відзначення кращих платників податків області за результатами діяльності у 2021 році.

Відтак, завдяки створенню в області сприятливого бізнес-клімату впродовж січня-вересня 2022 року в області зареєстровано 4039 суб'єктів господарювання, з них 265 юридичних осіб та 3774 фізичних осіб-підприємців. Баланс кількості зареєстрованих відносно знятих з реєстрації суб'єктів господарювання є позитивним та складає 1140 одиниці. За рахунок реєстрації суб'єктів господарювання створено близько 5,6 тис. робочих місць.

Розвиток ринку праці, чисельність населення та заробітна плата

Ринок праці повільно поживляється після повного падіння на початку війни. Одночасно, як економіка, так і ринок праці досі перебувають у стані кризи. Кількість робочих місць зменшилась, а кількість безробітних зросла. Суттєвим став дисбаланс між попитом та пропозицією робочої сили.

За останніми оприлюдненими статистичними даними чисельність безробітних у віці 15-70 років, обчислена за методологією МОП, в середньому у 2021 році, у порівнянні з 2020 роком, збільшилась на 0,8 тис. осіб і становила 52,8 тис. осіб. Відповідно рівень безробіття населення віком 15-70 років в області зріс з 11,5 % у 2020 році до 11,9 % у 2021 році, а рівень зайнятості населення зменшився з 51,6 % до 50,8 %.

У січні-вересні 2022 року в обласну службу зайнятості надійшла інформація від роботодавців області про очікуване вивільнення 1900 працівників. Найбільше передбачається вивільнити з закладів освіти (44,3% від загальної кількості вивільнюваних осіб), охорони здоров'я та надання соціальної допомоги (38,4%). Протягом січня - вересня 2022 року на обліку в службі зайнятості перебували 2252 безробітних, які були вивільнені у зв'язку зі змінами в організації виробництва та військовослужбовці, звільнені за скороченням чисельності або штату без права на пенсію, з них 207 осіб працевлаштовано. Станом на 1 жовтня 2022 року на обліку в обласній службі зайнятості перебуває 679 таких безробітних, для яких здійснюється пошук підходящої роботи.

За останніми даними, чисельність безробітних осіб, які скористалися послугами служби зайнятості області у січні-вересні 2022 року, становила 23 тис. осіб, з них 19,9 тис. осіб мали статус безробітного. Станом на 1 жовтня 2022 року на обліку перебувало 5,3 тис. осіб, що мали статус безробітних громадян, з них допомогу по безробіттю отримували 4,6 тис. осіб. Середньомісячний розмір допомоги по безробіттю у вересні 2022 року склав 4303 гривні.

З початку 2022 року 2542 роботодавці області подали у службу зайнятості 8851 вакансію, що на 26,7% менше, ніж за відповідний період 2021 року. Станом на 1 жовтня 2022 року актуальними були 499 вакансій, що на 52,6% менше ніж на аналогічну дату минулого року.

Кількість актуальних вакансій протягом січня-вересня 2022 року становила 8,9 тис. одиниць, станом на 1 жовтня 2022 року їх кількість становила 499 одиниць. Навантаження на одне вільне робоче місце досягло 11 осіб.

За сприяння служби зайнятості протягом січня-вересня 2022 року працевлаштовано 6,9 тис. осіб з числа незайнятого та безробітного населення, з них 5,6 тис. осіб – із числа зареєстрованих безробітних.

З метою забезпечення професійно-кваліфікаційного рівня шукачів роботи вимогам роботодавців професійне навчання проходили 1247 безробітних громадян. Рівень працевлаштування після закінчення професійного навчання склав 85,4%.

За послугами в обласну службу зайнятості звернулись 1820 вимушено переміщених осіб, з них 1532 надано статус безробітного. За сприянням служби зайнятості знайшли місця праці 342 вимушені переселенці. За направленням служби зайнятості 9 внутрішньо переміщених осіб проходили профнавчання. Для 536 вимушених переселенців, які перебували на обліку в службі зайнятості станом на 1 жовтня 2022 року, продовжується пошук підходящої роботи.

Роботодавцям надано додаткові економічні стимули для працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, а саме: компенсуються витрати на оплату праці за працевлаштування зазначеної категорії осіб, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 331. Станом на 1 жовтня 2022 року Тернопільською обласною службою зайнятості прийнято 177 рішень про надання вказаної компенсації за працевлаштування 307 внутрішньо переміщених осіб.

Чисельність наявного населення у Тернопільській області станом на 1 лютого 2022 року становила 1020953 особи та скоротилась впродовж січня на 760 осіб.

У січні 2022 року рівень середньої заробітної плати в цілому по області збільшився, у порівнянні з січнем 2021 року, на 15,5 % і становив 11455 гривень, а чисельність штатних працівників – збільшилась на 9 тис. осіб і становила 135,6 тис. осіб.

Найвищий рівень середньої зарплати у січні 2022 року спостерігався у працівників фінансової та страхової діяльності – 14586 гривень; державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування – 14220 гривень; сільського господарства, лісового та рибного господарств – 13227 гривень; промисловості – 12291 гривня; охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – 11581 гривня; оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 11460 гривень.

Однією з основних проблем, що впливає на добробут громадян, є несвоєчасна виплата заробітної плати. Причинами зростання боргів з оплати праці є призупинення виробничої діяльності, втрата основних ринків збуту продукції у зв'язку з логістичними проблемами.

Так, станом на 1 жовтня 2022 року сума заборгованості із виплати заробітної плати становить 46,7 млн гривень, що на 6 млн гривень або на 14,7% більше проти 1 січня 2022 року. На економічно активних підприємствах сума боргу становила 29,3 млн гривень та на підприємствах-банкрутах – 17,4 млн

гривень. Заборгованість із заробітної плати на державних підприємствах області становили 22,7 млн гривень (48,6 % до загальної суми боргу).

З метою забезпечення погашення заборгованості з початку 2022 року відбулося п'ять засідань районних (міських) тимчасових комісій з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат. На засіданнях вказаних тимчасових комісій заслухано звіти семи керівників підприємств-боржників.

Соціальний захист населення

Військова агресія російської федерації проти України завдає непоправної шкоди соціальній безпеці громадян, відтак особлива увага органів державної влади приділяється питанню надання підтримки соціально вразливим верствам населення та удосконаленню наявного переліку соціальних послуг.

Станом на 1 жовтня 2022 року на обліку в Єдиному державному автоматизованому реєстрі осіб, які мають право на пільги, перебувало 195,9 тис. пільговиків, що на 13,1 тис. осіб менше, ніж на відповідну дату 2021 року.

Нараховано пільг з оплати житлово-комунальних послуг у грошовій формі на суму 197,9 млн гривень, в тому числі 15086 особам – в готівковій формі на суму 80,9 млн гривень. У вересні 2022 року 160 пільговикам нараховано пільги на тверде паливо і скраплений газ на суму 370,3 тис. гривень.

Станом на 1 жовтня 2022 року на обліку в управліннях соціального захисту населення області перебувало 55,1 тис. одержувачів різних видів державних соціальних допомог, яким за січень-вересень поточного року нараховано соціальних допомог на загальну суму 1 473 млн гривень.

Для забезпечення виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 332 місцевими управліннями соціального захисту населення до Міністерства соціальної політики України подано списки для виплати зазначеної допомоги на суму 1 597 млн гривень.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2004 р. № 558 „Про затвердження Порядку призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги” в області станом на 1 жовтня 2022 року призначено компенсаційних виплат 541 одержувачу на суму 1572,52 тис. гривень.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2020 р. № 859 „Деякі питання призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі” в області станом на 1 жовтня 2022 року призначено компенсаційних виплат 881 одержувачу на суму 12791 тис. гривень.

В області реалізуються заходи: комплексної програми соціальної підтримки малозахищених верств населення „Турбота” на 2021-2025 роки – за I півріччя 2022 року з обласного бюджету виділено 5652,0 тис. гривень; обласної програми „Ветеран” на 2020-2024 роки – 649,1 тис. гривень; обласної програми підтримки осіб, які брали участь в антитерористичній операції, операції об'єднаних сил, членів сімей осіб, загиблих під час проведення

антитерористичної операції та операції об'єднаних сил, членів сімей Героїв Небесної Сотні, постраждалих учасників Революції Гідності на 2020-2024 роки – 1378,7 тис. гривень.

Станом на 22 листопада 2022 року за даними Єдиної інформаційної бази даних внутрішньо переміщених осіб на обліку в територіальних громадах області перебувало 86627 внутрішньо переміщених осіб, з яких 84401 перемістилися після 24 лютого 2022 року.

Найбільше внутрішньо переміщених осіб зареєстровано в м. Тернопіль – 31162, Тернопільському районі – 24365 та Чортківському районі – 16011.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 332 виплачено допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам на суму 1,7 млрд гривень. Також внутрішньо переміщеним особам забезпечено призначення та виплату інших соціальних гарантій в умовах воєнного стану.

Розвиток житлово-комунального господарства, паливно-енергетичний комплекс та енергозбереження

Впродовж звітнього періоду вживалися належні заходи щодо забезпечення функціонування об'єктів житлово-комунального господарства, з урахуванням нових викликів.

В області протягом 2020-2022 років реалізується проєкт „Розвиток міської інфраструктури-2” із модернізації систем водопостачання та водовідведення за рахунок кредиту Світового банку та Фонду чистих технологій, загальною сумою 36,7 млн доларів. В рамках даного проєкту в місті Тернопіль реалізовується проєкт „Будівництво станції знезалізнення води з реконструкції насосної станції третього підйому в м. Тернополі”, вартістю 8,1 млн євро.

З метою покращення навколишнього техногенного середовища та відведення дощових і талих вод з території житлових районів „Канада”, „Східний”, „Сонячний”, „Центр”, „Мікрорайон № 6”, „Північний” у Тернополі на вул. Галицькій триває будівництво дощового колектора. Ці роботи є важливими, щоб уникнути підтоплення окремих вулиць міста і є наступним етапом після будівництва колектора на вулиці Галицькій, де роботи почали до війни.

У напрямку удосконалення системи управління житловим фондом (створення ОСББ та розвиток ринку управителів багатоквартирних будинків) станом на 1 жовтня 2022 року в області визначено 44 управителя та зареєстровано 1 470 об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, що на 27 об'єднань більше у порівнянні з початком року.

Вагоме значення у підтримці енергомодернізації багатоквартирних будинків відіграє програма Фонду енергоефективності „Енергодім”, яка визначає умови та порядок надання грантів ОСББ для часткового відшкодування витрат, пов'язаних із здійсненням заходів з енергоефективності. Станом на 1 жовтня 2022 року участь у програмі Фонду енергоефективності „Енергодім” беруть 20 ОСББ. Обсяг фінансування становить 114,4 млн гривень.

Станом на 1 жовтня 2022 року в області рівень оснащеності вузлами комерційного обліку становить: теплової енергії – 29,5 % у житлових будинках

та 82,1 % – у нежитлових; гарячої води – 47,2 % у житлових будинках та 93,8 % – у нежитлових; холодної води – 50,5 % у житлових будинках та 97,2 % – у нежитлових.

На даний час в умовах воєнного стану проводиться робота щодо виплат компенсацій власникам житла та комунальним установам за прихисток внутрішньо переміщених осіб.

Так, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19 березня 2022 р. № 333 „Про затвердження Порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану” (зі змінами) для власників житла, що прихистили внутрішньо переміщених осіб за березень-вересень 2022 року компенсація становить 31,283 млн гривень по області. За березень-серпень 2022 року виділено з державного бюджету 7,373 млн гривень, за рахунок коштів Товариства Червоного Хреста України 16,7 млн гривень.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 р. № 261 „Про затвердження Порядку та умов надання компенсації місцевим бюджетам на оплату комунальних послуг, що надаються під час розміщення тимчасово переміщених осіб, у період воєнного стану” для підприємств, установ та організацій державної і комунальної форми власності області, які тимчасово прихистили внутрішньо переміщених осіб за березень-серпень 2022 року компенсація становить 21,3 млн гривень.

У 2022 році ключовими напрямками впровадження енергоефективних заходів, спрямованих на скорочення споживання природного газу в області, було продовження переведення котелень, що обслуговують об'єкти соціальної сфери, на використання альтернативних видів палива та проведення санації житлових будинків, об'єктів соціальної сфери і будівель установ, проведення заходів з популяризації серед населення через засоби масової інформації ефективного та ощадливого споживання паливно-енергетичних ресурсів.

Організовано спільну роботу органів виконавчої влади та місцевого самоврядування на пошук позабюджетних альтернативних джерел фінансування та налагодження співпраці з міжнародними фондами, програмами, грантами та інвесторами для сприяння реалізації проєктів у сфері енергоефективності та енергозбереження.

Враховуючи те, що у структурі споживання енергетичних ресурсів в області домінуюче місце займає природний газ, а основне та допоміжне обладнання значної кількості комунальних котелень та котелень бюджетних установ та організацій вичерпало допустимі терміни експлуатації, головним напрямком роботи у сфері енергозбереження є залучення до паливно-енергетичного балансу області енергії, виробленої з альтернативних, характерних для нашого регіону несертифікованих (солома, полова, тирса, елеваторні та відсортовані побутові і медичні відходи, тощо) видів палива.

Впровадження енергоефективних та енергозберігаючих заходів дозволяє забезпечити скорочення споживання енергоносіїв усіма категоріями і, відповідно, зменшення оплати за них.

Для зниження обсягів споживання електроенергії за рахунок впровадження сучасних енергозберігаючих технологій у місті Тернополі завершено проєкт

Північної екологічної фінансової корпорації (Nordic Environment Finance Corporation – NEFCO) „Реконструкція системи зовнішнього освітлення м. Тернополя „Світло без ртуті”. В результаті реалізації проєкту рівень впровадження енергозберігаючих джерел світла у зовнішньому освітленні населених пунктів становить 63,3 %.

З метою мінімізації, ліквідації та зменшення негативного впливу проблем у сфері енергетики рішенням Тернопільської обласної ради від 17 березня 2021 року № 124 затверджено обласну комплексну програму енергоефективності та енергозбереження на 2021-2024 роки, якою передбачено стимулювання впровадження заходів із енергоефективності для населення (компенсація частини відсоткової ставки – 12 %), ОСББ (компенсація частини відсоткової ставки – 6 %), бюджетних установ (50 % співфінансування з обласного бюджету).

Ракетні удари російської федерації по об'єктах критичної інфраструктури призвели до обмеження та аварійного відключення електропостачання для споживачів.

У зв'язку з цим, відповідно до вимог „Інструкції про складання і застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів, а також протиаварійних систем зниження електроспоживання” обласною військовою адміністрацією погоджено графіки обмеження споживання електричної енергії, обмеження споживання електричної потужності, аварійного відключення споживачів електричної енергії та графіки погодинних відключень споживачів електричної енергії.

Вищеназвані графіки розроблено ВАТ „Тернопільобленерго” з метою стабілізації забезпечення електропостачання споживачів Тернопільської області, які застосовуються для збалансування енергосистеми України.

Крім того, територіальними громадами області затверджені плани дій при ураженні об'єктів житлового фонду та критичної інфраструктури, районними військовими адміністраціями та підприємствами енерго-, теплопостачання – комплексні плани проходження осінньо-зимового періоду 2022/2023 року із визначення сценаріїв реагування у випадку кризових ситуацій в межах адміністративно-територіального поділу районів.

Проводиться робота щодо облаштування бюджетних установ автономними джерелами електропостачання. Станом на 17 листопада 2022 року встановлено 354 генератори, у тому числі на: об'єктах соціально-культурного призначення – 251 (у закладах освіти і науки – 165, охорони здоров'я – 59, соціальної сфери – 26, культури – 1), підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства – 41, інших закладах – 62.

Охорона здоров'я

Лікувально-профілактичну допомогу населенню області надає широка мережа закладів охорони здоров'я, з урахуванням нових викликів та потреб. Упорядкування мережі та ліжкових потужностей лікарень в області відбувалося за рахунок реорганізації малопотужних, економічно нерентабельних закладів. В області зареєстровано 98 закладів охорони здоров'я системи Міністерства охорони здоров'я України.

В лікувально-профілактичних закладах області станом на 1 жовтня 2022 року зареєстровано 4828,75 штатних лікарських посад (4806,0 штатних одиниць на 1 жовтня 2021 року). Укомплектованість штатних посад фізичними особами утримується на рівні 83 %.

З початку воєнного стану у лікувальні заклади області працевлаштовано в 127 внутрішньо переміщених осіб, з них 60 лікарів, 42 середніх медичних працівників та 25 інших працівників (не медики). Одночасно, мобілізовано 125 працівників закладів охорони здоров'я області, з яких 45 лікарів, 39 – середнього медперсоналу, 41 – інші особи.

За місцями перебування внутрішньо переміщених осіб закріплено медичних працівників лікувальних закладів, які надають медичну допомогу, здійснюють вакцинацію, проводять лекції на медичну тематику та роз'яснювальну роботу. За період з 24 лютого 2022 року зафіксовано більше 76 тис. випадків звернень внутрішньо переміщених осіб за медичною допомогою.

Також на території області функціонує 7 мобільних бригад Червоного Хреста (в складі медсестри, лікаря та психолога), які надають медичну та психологічну допомогу внутрішньо переміщеним особам. За час діяльності здійснено 594 виїзди мобільних бригад у місця перебування внутрішньо переміщених осіб та надано медичну допомогу 13 390 особам (5 238 з них внутрішньо переміщені особи), в тому числі 1 627 особам надано психологічну допомогу.

Враховуючи ускладнення епідемічної ситуації в області, та з метою забезпечення своєчасної, безперервної медичної допомоги пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19, оновлено маршрути пацієнтів у заклади охорони здоров'я, визначені для госпіталізації пацієнтів з гострою респіраторною хворобою COVID-19.

На сьогодні ліжковий фонд для пацієнтів з коронавірусною хворобою COVID-19 становить 1028 ліжок/місць, забезпеченість централізованим киснем становить 100%, з них – 149 реанімаційних ліжок.

Для належної організації вакцинальної кампанії на території області функціонує 3 центри вакцинації, 6 мобільних бригад та 60 пунктів щеплень, які проводять вакцинацію від COVID-19, як жителям області так і внутрішньо переміщеним особам. Всі медичні працівники, які проводять щеплення, попередньо пройшли відповідне навчання щодо роботи з вакцинами. Всього від початку вакцинальної кампанії (з 25 лютого 2021 року) вакциновано 851 797 осіб: першою дозою – 394 630, другою – 382 329, додатковою – 272, бустерною – 72 375, другою бустерною дозою – 2 191. Кількість вакцинованих внутрішньо переміщених осіб – 3 827 осіб.

Продовжується робота з покращення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я області. Введено в експлуатацію 5 амбулаторій загальної практики сімейної медицини, а саме в: с. Вишгородок, с. Борсуки, с. Будилів, с. Скорики, с. Почапінці. Також, завершено будівництво та готуються документи на передачу в експлуатацію амбулаторій загальної практики сімейної медицини в с. Стриганці, с. Зубрець.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 8 липня 2020 р. № 612 „Деякі питання створення приймальних відділень в опорних закладах охорони здоров'я” з 6 приймальних відділень в опорних закладах охорони здоров'я, 4 – після реконструкції введено в експлуатацію, а саме:

приймально-діагностичне відділення комунального некомерційного підприємства „Чортківська центральна районна клінічна лікарня”;

приймальне відділення в терапевтичному корпусі № 4 з добудовою діагностичного блоку комунального некомерційного підприємства „Тернопільська обласна клінічна лікарня” Тернопільської обласної ради;

приймальне відділення комунального некомерційного підприємства „Тернопільська міська комунальна лікарня швидкої допомоги”;

приймальне відділення невідкладної допомоги комунального некомерційного підприємства „Тернопільська міська лікарня № 2”.

На стадії завершення реконструкція 2 приймально-діагностичних відділень: комунального некомерційного підприємства „Бережанська центральна міська лікарня” Бережанської міської ради; комунального некомерційного підприємства „Кременецька опорна лікарня” Кременецької міської ради.

Також за кошти державного бюджету придбано 6 комп'ютерних томографів, 5 з яких уже функціонують у опорних закладах, а саме:

комунальних некомерційних підприємствах „Тернопільська комунальна міська лікарня № 2” та „Кременецька опорна лікарня” Кременецької районної ради;

комунальних некомерційних підприємствах „Тернопільська міська комунальна лікарня швидкої допомоги”, „Тернопільська обласна клінічна лікарня” Тернопільської обласної ради, „Чортківська центральна міська лікарня” Чортківської міської ради;

У комунальному некомерційному підприємстві „Бережанська центральна міська лікарня” Бережанської міської ради продовжується проведення монтажу комп'ютерного томографа.

Крім того, для закладів охорони здоров'я області закуплено за кошти державного бюджету наступне медичне обладнання:

ангіографічна рентгенівська система моделі „Artis one VA”, виробництва компанії „SIEMENS” отримана комунальним некомерційним підприємством „Тернопільська обласна клінічна психоневрологічна лікарня” Тернопільської обласної ради. Дане обладнання змонтовано та введено в експлуатацію;

5 рентгенівських діагностичних апаратів „Цифрова діагностична рентгенівська система GXR-40SD” для закладів охорони здоров'я області, які залучені до здійснення заходів, пов'язаних із запобіганням поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 та боротьбою з її наслідками. Дане обладнання поставлене 27 квітня 2022 року. Вищезазначене обладнання введено в експлуатацію в комунальних некомерційних підприємствах „Козівська центральна районна лікарня Козівської селищної ради”, „Шумська міська лікарня” Шумської міської ради, „Збаразька міська лікарня” Збаразької міської ради, „Теребовлянська міська лікарня” Теребовлянської міської ради.

Окрім зазначеного, спрямовані кошти субвенції на закупівлю послуг щодо проєктування та встановлення кисневих станцій у сумі 9949 тис. гривень 14 закладам охорони здоров'я області. Станом на 1 жовтня 2022 року використано 7376,5 тис. гривень на закупівлю послуг щодо проєктування та встановлення кисневих станцій.

У зв'язку з запровадженням воєнного стану згідно із Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 (зі змінами) „Про введення воєнного стану в Україні” затвердженого Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX, Закону України „Про правовий режим воєнного стану” та на підставі листа ТОВ „МАС СИСТЕМС” від 08 квітня 2022 року № 104 щодо настання форс-мажорних обставин та відсутності можливостей виконання зобов'язань за укладеним договором у встановлені терміни поставка кисневих станцій в повному обсязі перенесена. На сьогодні в область поставлено 7 кисневих станцій, які введені в експлуатацію та функціонують.

Освіта

Діяльність галузі освіти області спрямована на гармонійний і всебічний розвиток особистості, як найвищої цінності суспільства, виховання високих моральних якостей, формування громадянина, здатного до свідомого суспільного вибору. На усіх рівнях освіти області відбуваються трансформаційні процеси, які враховують сучасні виклики, суспільні потреби й очікування щодо забезпечення кожній дитині та молодій людині повноцінного доступу до якісної освіти.

У 2021/2022 навчальному році освітні послуги надавали 604 заклади дошкільної освіти, 653 заклади загальної середньої освіти, 36 закладів позашкільної освіти, 19 закладів професійної (професійно-технічної) освіти, 21 заклад фахової перед вищої освіти, 7 закладів вищої освіти.

Для задоволення освітніх потреб населення в області у 2022/2023 навчальному році станом на 1 жовтня 2022 року функціонує 621 денний заклад загальної середньої освіти, де здобувають освіту 110,0 тис. учнів. Загальна кількість шкіл зменшилася на 32 одиниці, а в них учнів – на 0,9 тис.

Запровадження в Україні воєнного стану та міграційні процеси негативно впливають на наповненість шкіл та класів учнями.

Середньорічна вартість утримання одного учня у 2022 році становить 37,1 тисяч гривень, в тому числі за рахунок коштів освітньої субвенції – 24,6 тисяч гривень. Середня вартість навчання одного учня у малокомплектній школі 57 тисяч гривень. Органи виконавчої влади та місцевого самоврядування продовжують опрацьовувати шляхи удосконалення мережі закладів загальної середньої освіти.

За оперативними даними місцевих органів управління освітою прийнято рішення органів місцевого самоврядування про ліквідацію, призупинення діяльності та злиття з 1 вересня 2022 року 26 закладів загальної середньої освіти та пониження ступеня – 17 закладів.

Забезпеченню рівного доступу дітей до якісної освіти у сільській місцевості сприяє створення опорних закладів освіти, забезпечення якісного

освітнього процесу в них. Станом на 1 жовтня 2022 року функціонують 39 опорних закладів та 70 їхніх філій.

У 2022 році на фінансування закладів освіти області передбачено 6 341,3 млн гривень. З них освітня субвенція – 2 845,8 млн гривень, додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам та кошти місцевих бюджетів – 3 495,5 млн гривень.

Станом на 1 жовтня 2022 року в Тернопільській області функціонують 590 закладів дошкільної освіти, з них – 470 дитячих садків, ясла-садків та 120 дошкільних підрозділів. Кількість дітей у закладах дошкільної освіти (без урахування їх у групах короткотривалого перебування) з розрахунку на 100 місць становить 103 особи, в тому числі у міських поселеннях – 128 (діти віком від трьох років на 100 % охоплені дошкільною освітою) і сільських – 76 осіб.

Шкільний автопарк області складається з 197 одиниць транспорту. Здійснюється підвезення 12795 школярів (або 95,3 % від потреби) та педагогічних працівників сільської місцевості.

Потреба шкільного автотранспорту становить 84 одиниці. 38 шкільних автобусів передані на потреби ЗСУ; 2 – на евакуацію людей з Луганської області; 44 перебувають в аварійному стані.

Відповідно до нового Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205 „Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394, та у зв'язку з введенням воєнного стану в Україні розширилися вимоги з організації підвезення школярів. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування вживають необхідних організаційно-практичних заходів щодо надання здобувачам освіти гарантованих послуг з організації підвезення учнів і педагогічних працівників до закладів освіти та місць проживання.

На основній сесії національного мультипредметного тесту випускники Тернопільщини отримали 200 балів: з української мови – 84 учасники, історії України – 134, математики – 148. 13 випускників 9 закладів освіти області на основній сесії національного мультипредметного тесту отримали 600 балів. Кількість учасників, які отримали 200 балів з одного тесту – 210, з двох тестів – 57.

Освітні заклади стали штабами допомоги населенню й військовим. Учасники освітнього процесу працювали як волонтери. Педагогічні працівники області, учні та студенти формували продуктові набори, аптечки, шили одяг та амуніцію для військових, виготовляли необхідне обладнання для організації гуманітарної допомоги від Тернопільської області для регіонів, де ведуться активні бойові дії. Також заклади освіти області надали тимчасовий прихисток для понад 40 тисячам внутрішньо переміщених осіб.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 305 „Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку”, з метою формування культури харчування, обов'язкового виконання правил гігієни й

неухильного дотримання норм етикету в закладах освіти проведено поетапний контроль за впровадженням принципів системи аналізу небезпечних факторів у критичних точках (НАССР), керівникам наголошено на важливості дотримання вимог щодо облаштування приміщень харчоблоків і їдалень, обговорено форми та способи організації харчування здобувачів освіти, у тому числі учнів з особливими дієтичними потребами.

Станом на 1 січня 2022 року на систему реформування шкільного харчування з місцевого бюджету виділено 11214,902 гривень, з державного – 6530,969 гривень. Для 90 закладів загальної середньої освіти закуплено 1350 одиниць технологічного обладнання. У 16 шкільних їдальнях проведено капітальні ремонти.

Функціонуючі (робочі) харчоблоки мають 523 заклади загальної середньої освіти. 104 заклади загальної середньої освіти організовують харчування за допомогою кейтерингу; 155 закладів організовують харчування за допомогою аутсорсингу; 368 закладів організовують харчування самостійно. Загальна кількість учнів закладів загальної середньої освіти, які забезпечені гарячим харчуванням – 67387 осіб. Кількість учнів з числа внутрішньо переміщених осіб, які забезпечені гарячим харчуванням – 2053, з них учнів 1-4 класів – 1184.

У Тернопільській області надання освітніх послуг дітям з особливостями розвитку забезпечують 5 закладів спеціальної освіти (2 спеціальні школи, 3 навчально-реабілітаційні центри). Загалом, в області здійснюють системний супровід осіб з особливими освітніми потребами, надають методичну підтримку педагогам закладів освіти та консультативну допомогу батькам 18 інклюзивно - ресурсних центрів та 2 мобільні інклюзивно - ресурсні центри (спеціальні автомобілі).

З метою забезпечення інклюзивного освітнього середовища у 2022/2023 навчальному році станом на 1 жовтня 2022 року функціонують 757 інклюзивних класів, у яких навчаються 964 особи з особливими освітніми потребами. Спостерігається тенденція до збільшення в області інклюзивних класів порівняно з 2021/2022 навчальним роком, у якому нараховувалося 657 інклюзивних класів, у яких здобували освіту 887 осіб з особливими освітніми потребами. У закладах дошкільної освіти області працює 154 інклюзивні групи, у яких виховується 231 дитина з особливими освітніми потребами (у 2021/2022 навчальному році функціонувало 137 інклюзивних груп, у яких виховувалася 201 дитина з особливими освітніми потребами).

У закладах освіти територіальних громад, де організовано інклюзивне навчання, функціонують та облаштовуються ресурсні кімнати (спеціально облаштовані кімнати, що мають відповідний розподіл функціональних зон, призначених для всебічного розвитку учнів, гармонізації їхнього психоемоційного стану та психологічного розвантаження, надання (проведення) індивідуальних та/або групових психолого-педагогічних та корекційно - розвиткових послуг (занять).

Крім цього, для забезпечення доступності закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами діють 263 пандуси, 4 ліфти, 1 підйомник, 31 спеціальні санвузли.

В область надійшло 8001,8 тисяч гривень субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, які спрямовано переважно на проведення корекційно-розвиваючих занять для цієї категорії дітей, придбання необхідних засобів для їх проведення.

В області функціонують 19 закладів професійної (професійно-технічної), 21 заклад фахової передвищої та 7 закладів вищої освіти.

Розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 25 травня 2022 року 306/01.02-01 „Про регіональне замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів у закладах освіти Тернопільської області у 2022 році” затверджено обсяги регіонального замовлення на підготовку фахівців у закладах фахової передвищої та вищої освіти державної і комунальної форм власності, обсяги регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів у державних закладах професійної (професійно-технічної) освіти Тернопільської області та обсяги регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів та фахових молодших бакалаврів у державних закладах професійної (професійно-технічної) освіти міста Тернополя.

Реалізовується обласна програма розвитку та підвищення якості професійної освіти на 2018-2022 роки, розроблено та затверджено Стратегію розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на період до 2027 року. Відкрито 12 навчально-практичних центрів галузевого спрямування у закладах професійної (професійно-технічної) освіти області, розширено мережу закладів, які впроваджують елементи дуальної форми навчання.

Здійснено реконструкцію та капітальний ремонт гуртожитку відокремленого структурного підрозділу „Буцацький фаховий коледж закладу вищої освіти „Подільський державний університет”, що не використовувався за призначенням. Роботи проведено за рахунок залишку коштів освітньої субвенції, що утворився на початок бюджетного періоду у сумі 21 680,3 тис. гривень та залишку субвенції з державного бюджету місцевому бюджету на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій у сумі 7 490,4 тис. гривень. Будівля призначена для комфортного проживання 400 внутрішньо переміщених осіб. На даний час поселено 72 людей.

З початку 2022 року реалізовано 15 проєктів з модернізації закладів освіти на суму 6175,1 тисяч гривень за рахунок коштів місцевого бюджету, а саме: проведено капітальні ремонти протирадіаційного укриття в Старовишнівецькому ліцеї, Старовишнівецькому закладі дошкільної освіти, Шляхтинській гімназії, Романовеселівському навчально-виховному комплексі, Ангелівському загальному закладі освіти, Соборненській гімназії, Лозівському загальному закладі освіти, ліцеї м. Хоростків; капітальний ремонт частини даху Пилявського загального закладу освіти; проведено капітальний ремонт з влаштуванням санвузла для маломобільних груп населення Збаразького загального закладу освіти ім. Михальського Тараса Романовича; осучаснення стадіону Кременецького загального закладу освіти №4; облаштування дитячого майданчика на території Гаївської гімназії та облаштування території комфорту у Кременецькому ліцеї Уласа Самчука; капітальний ремонт у Вишнівецькому

закладі дошкільної освіти „Малятко”, капітальний ремонт котельні з встановленням котла на альтернативному виді палива в Великоходачківському загальному закладі освіти.

З метою забезпечення безпечних умов навчання учасників освітнього процесу, для приведення фонду захисних споруд цивільного захисту закладів та установ освіти області у готовність до використання за призначенням з обласного бюджету та бюджетів територіальних громад використано 81 483 тис. гривень.

Внаслідок ракетного обстрілу 11 червня 2022 року у м. Чортків зазнали пошкоджень Чортківська загальноосвітня школа №5 та заклад дошкільної освіти №7, майно відокремленого структурного підрозділу „Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу Західноукраїнського національного університету”. Заходи щодо усунення пошкоджень будівель закладів освіти здійснено за рахунок коштів резервного фонду обласного бюджету, державного бюджету.

Культура

Незважаючи на негативні наслідки війни та воєнного стану, культурна спільнота області власною діяльністю забезпечує сталість розвитку культури. Більшість закладів культури реалізують у доступній на даний час формі культурно-мистецькі ініціативи, мистецькі акції, спрямовані на підтримку українського народу, його патріотичного духу в боротьбі проти російської агресії проти України.

У 2022 році в області забезпечено умови для збереження та розвитку основної мережі закладів культури, що складається з 884 клубних закладів, 736 публічних бібліотек, 31 музею, 54 мистецьких шкіл. В області діє 21 заклад культури обласного підпорядкування, у тому числі: Тернопільський академічний обласний український драматичний театр ім. Т.Г.Шевченка, Тернопільський академічний обласний театр актора і ляльки, Тернопільська обласна філармонія, Тернопільський мистецький фаховий коледж ім. Соломії Крушельницької, Терновлянський фаховий коледж культури і мистецтв, Тернопільський обласний методичний центр народної творчості, Тернопільський обласний центр охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини, Тернопільський обласний центр дозвілля „Терноцвіт”, Тернопільське обласне комунальне підприємство „Фірма „Кінодністер”.

З метою розвитку галузі культури у 2022 році продовжувалась реалізація заходів програми збереження культурної спадщини Тернопільської області на 2021-2025 роки, затвердженої рішенням Тернопільської обласної ради від 17 березня 2021 року № 131. Так, у 2022 році проведений моніторинг та інвентаризація пам'яток та об'єктів культурної спадщини (археології, архітектури, історії, монументального мистецтва на території Товстенської громади (179 об'єктів), Заліщицької громади (283 об'єкти), Копичинецької громади (82 об'єкти), частково Вишнівецької й Збараської громад (27 об'єктів) та Залозецької громади (47 об'єктів). Всього здійснено моніторинг та інвентаризацію 618 об'єктів. Моніторинг та інвентаризація також проводились на об'єктах, які потребували позапланового обстеження на прохання органів

місцевого самоврядування, зокрема на територіях Гусятинської, Озернянської, Козлівської, Тернопільської громад. Всього позапланово обстежено 37 об'єктів.

Здійснено GPS локалізацію, фотофіксацію та обміри проінвентаризованих об'єктів. Таким чином, електронна база даних об'єктів нерухомої культурної спадщини поповнена на понад 3 тис. світлин.

Виготовлено та підписано облікову документацію на 24 об'єкти культурної спадщини (облікові картки, акти стану збереження, історичні довідки, світлини) та направлено її у Міністерство культури та інформаційної політики України з метою визнання цих пам'яток такими, що не підлягають занесенню до Державного реєстру нерухомих пам'яток України у зв'язку з втратою предмету охорони.

Із 30 історичних міст Тернопільської області, які занесені до Переліку історичних населених місць України, Тернопіль, Кременець, Шумськ, Почаїв, Чортків мають затверджені історико-архітектурні опорні плани. Відбувається затвердження планів м. Борщів, м. Теребовля, м. Ланівці, смт Залізці.

З метою збереження культурної та історичної спадщини Тернопільської області за III квартал 2022 року обласною військовою адміністрацією видано 11 дозволів на проведення ремонтно-реставраційних робіт, 1 висновок на відчуження або передачу в оренду пам'ятки архітектури місцевого значення, а також підготовлено 17 інформаційних довідок про об'єкти культурної спадщини, проведено засідання Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини при департаменті культури та туризму обласної військової адміністрації, на якому розглянуто та відправлено на доопрацювання науково-проектну документацію будівництва котельні на території монастиря Чесного Хреста Василіан Української Греко-Католицької Церкви в м. Бучач, погоджено робочий проєкт з будівництва об'єкту „Нове будівництво магазину продовольчих та непродовольчих товарів в м. Почаїв Кременецького району Тернопільської області” та прийнято рішення щодо незанесення пам'яток історії місцевого значення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Міністерству культури та інформаційної політики України надіслано відповідні подання. У III кварталі відбулись робочі засідання представників департаменту культури та туризму обласної військової адміністрації, управління культури і мистецтв Тернопільської міської ради та розробників щодо проєкту коригування історико-архітектурного опорного плану міста Тернополя.

Тернопільським обласним центром охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини підготовлено 11 проєктів охоронних договорів на пам'ятки історії та монументального мистецтва, 2 проєкти дозволів на проведення робіт з пристосування, ремонту, реставрації на пам'ятках місцевого значення.

У рамках відзначення 130-річчя з дня народження патріарха УГКЦ Йосипа Сліпого організовано банерну виставку світлин „Сакральна скульптура Тернопільщини”. Зазначена виставка демонструвалась в рамках офіційного візиту у Тернопіль Блаженнішого Святослава (глави УГКЦ). Створено та поширено на власних ресурсах Центру пам'яток (сторінка Фейсбук, канал

Youtube, сайт) відеоролик „Борцям за волю України. Історія в скульптурі”, присвячений новітнім оборонцям України та публікацію про найдавніший в Галичині пам’ятник „Полеглим Героям”, який зберігся на Тернопільщині з нагоди Дня Героїв.

Проаналізовано стан увічнення пам’яті воїнів, які брали участь у захисті України в роки Другої світової війни та під час проведення АТО/ООС. На обліку на території області та у місті Тернополі знаходиться 891 об’єкт (пам’ятник, пам’ятний знак, пам’ятне місце, могила), пов’язаний з Другою світовою війною та боротьбою за незалежність України у середині ХХ ст.

На первинному обліку перебуває 211 могил та 124 пам’ятних знаків (в тому числі меморіальних дощок) пов’язаних з загиблими (померлими) особами, які брали участь у захисті України під час проведення АТО/ООС.

Надано консультації щодо порядку здійснення ексгумації воїнів загиблих під час Другої світової війни у смт Гусятин, м. Заліщики та м. Тернопіль.

Розвиток інформаційного простору

Програма розвитку видавничої справи та інформаційного простору у Тернопільській області на 2021-2024 роки (далі – Програма), затверджена рішенням Тернопільської обласної ради від 23 грудня 2020 року № 43, та спрямована на реалізацію заходів державної підтримки книговидавничої справи, а також розширення інформаційного простору, зокрема і в сільській місцевості, як завдяки збільшенню можливостей доступу до каналів інформації, так і завдяки підвищенню її якості.

У 2022 році виконуються заходи Програми в контексті захисту інформаційного простору області від ворожого інформаційного впливу, який створює російська федерація. У фахових колах області та на базі бібліотек обговорено та вжито заходи щодо дотримання методичних „Рекомендацій Міністерства культури та інформаційної політики щодо актуалізації бібліотечних фондів у зв’язку зі збройною агресією російської федерації проти України”.

Систематично генеруються нові електронні ресурси для насичення інформаційного простору області.

Крім того, в умовах воєнного стану обласною військовою адміністрацією постійно створюється та поширюється на власних інформаційних ресурсах та в мережі інтернет медіаконтент про суспільно-політичне життя області, а також про діяльність обласної військової адміністрації.

З метою висвітлення важливих для громадян подій та анонсів пам’ятних дат здійснюється розміщення інформаційних матеріалів у місцевих засобах масової інформації, на сайтах органів виконавчої влади; виготовлення та розміщення соціальної реклами (тематичні постери, білборди, відеоролики); видання тематичних книг; проведення засідання круглих столів.

З метою вшанування українців, постраждалих у ХХ столітті внаслідок окупаційних режимів, Героїв Небесної Сотні, учасників антитерористичної операції та операції об’єднаних сил у ХХІ столітті на 2020-2022 роки обласною військовою адміністрацією проведено 16 заходів.

Фізичне виховання та спорт, підтримка молоді

Станом на 10 жовтня 2022 року в області діє 30 дитячо-юнацьких спортивних шкіл. У цих школах культивується 56 видів неолімпійських та 27 олімпійських видів спорту (20 літніх та 7 зимових). Станом на 1 січня 2022 року у школах займалось 9024 вихованців.

Обласна військова адміністрація постійно тримає на контролі питання безпеки вихованців дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Усі дитячо-юнацькі спортивні школи перевірено щодо наявності укриття. З 1 вересня 2022 року усі дитячо-юнацькі спортивні школи розпочали навчально-тренувальний процес повноцінно з урахуванням обставин воєнного стану.

Активно розпочався процес тарифікації тренерського, викладацького складу дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

Після 1 вересня 2022 року, спортсменів, які є внутрішньо-переміщеними особами, включено до груп підготовки. 89 спортсменів, що є внутрішньо-переміщеними особами зараховано, 49 спортсменів тренуються однак ще не зараховані, 91 особа звернулася із бажанням відвідувати дитячо-юнацькі спортивні школи.

При проведенні спортивних заходів обласного значення, навчально-тренувальних зборів на території області обласною військовою адміністрацією надається дозвіл на їх проведення, про що приймається рішення ради оборони Тернопільської області.

На виконання заходів обласної цільової соціальної програми оздоровлення та відпочинку дітей на період до 2025 року у 2022 році передбачено 7211,6 тис. гривень, за які закуплено 763 путівки до трьох дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, які знаходяться в області:

350 путівок – в дочірнє підприємство-оздоровчий комплекс „Лісовий” (с. Скоморохи Чортківського району);

213 путівок – в стаціонарний дитячий заклад оздоровлення та відпочинку „Барвінок” (с.Мшанець Тернопільського району);

200 путівок – в дитячий оздоровчий комплекс „Збруч” (сmt Скала-Подільська Чортківського району).

На вебпорталі Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей верифіковано та зареєстровано усі 7 діючих дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

Протягом літнього періоду проведено державну атестацію одного діючого дитячого закладу оздоровлення та відпочинку (комунальної установи „Дитячий оздоровчий заклад „Ромашка” Заліщицької міської ради).

Станом на 10 жовтня 2022 року Тернопільській області було виділено 26 путівок до Міжнародного дитячого центру „Артек”, який розпочав свою роботу на території Закарпатської області (Хустський район, с.Березники).

З початку 2022 року у напрямку молодіжної політики обласною військовою адміністрацією проведено:

акцію, спрямовану на ознайомлення молоді з процесами державотворення у роки визвольних змагань 20 століття „Одинадцяті змагання із зимового мандрівництва „Снігохід”, яка відбулась 8 лютого 2022 року у лісовому масиві

біля с. Саранчуки Тернопільського району за участі 200 осіб з 10 регіонів України;

конкурс з визначення проєктів, розроблених молодіжними та дитячими громадськими організаціями, для реалізації яких надається фінансова підтримка у 2022 році на просторі Е-конкурси інформаційного порталу Взаємодія. У зв'язку з введенням воєнного стану реалізацію проєктів, які перемогли у конкурсі перенесено;

урочисте зібрання та відзначення представників молодіжного активу, лідерів молодіжних громадських організацій, учнівської та студентської молоді, яке відбулося 12 серпня 2022 року у м. Тернопіль.

Крім того, передано обладнання до комунального некомерційного підприємства „Тернопільська обласна дитяча клінічна лікарня” Тернопільської обласної ради, яке закуплено за підсумками обласного етапу 16-ї щорічної Всеукраїнської благодійної акції „Серце до серця”, головною метою якого було збір коштів на придбання медичного обладнання для дітей з вадами серця. Волонтерами зібрано 186 729 гривень.

Протягом року проведено тренінг за програмою „Молодіжний працівник” та підготовлено 20 фахівців для роботи з молоддю у громадах області відповідно до Порядку реалізації програми „Молодіжний працівник”, затвердженого наказом Міністерства молоді і спорту України від 19 вересня 2018 року № 4334.

У 2022 році, обласною військовою адміністрацією спільно з інститутами громадянського суспільства організовано проведення:

обласного етапу міжнародної скаутської акції „Віфлеємський вогонь миру”, який відбувся з 15 грудня 2021 року по 19 січня 2022 року у м. Тернопіль та громадах області;

акції спрямованої на підвищення рівня знань у дітей і молоді про видатних особистостей українського державотворення „Пам'ятай про Крути!”, яка відбулась 29-30 січня 2022 року в м. Тернопіль за участі 50 членів молодіжних та дитячих громадських організацій;

акції спрямованої на вшанування видатних особистостей українського державотворення „Доба”, яка відбулась 19-20 лютого 2022 року в м. Тернопіль;

акції „Різдв'яна феєрія”, спрямованої на збереження і пропагування українських традицій, організації змістовного дозвілля та патріотичного виховання дітей і молоді на засадах християнської моралі;

акції „Великодня веселка” та майстер-клас з писанкарства для дітей і молоді Тернопільської області та тимчасово переміщених осіб.

Спільно з Тернопільською міською організацією Спілки української молоді в Україні проведено з 25 по 31 липня 2022 року Всеукраїнський виховний табір для молоді – членів крайової управи Спілка української молоді в Україні на базі Позаміського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку „Барвінок”.

Захист прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

В області проживає 200 178 дітей, що складає 20 % від загальної чисельності населення. Соціально-правовий захист дітей забезпечується скоординованою роботою органів та служб у справах дітей і спрямований на виявлення, попередження та нейтралізацію впливів негативних чинників на життєдіяльність дитини. Служби у справах дітей функціонують у всіх 55 громадах області.

Особлива увага в організації цієї роботи звертається на найбільш вразливі соціальні категорії дитячого населення: дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, соціальних сиріт, дітей з особливими потребами та тих, які опинилися у складних життєвих обставинах.

В Тернопільській області діє обласна програма запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності і бездоглядності на 2022-2024 роки. У межах виконання цієї програми в Тернопільській області досягнуто вагомих результатів у сфері забезпечення прав дітей. Зокрема, завдяки вжитим заходам в області простежуються стійкі тенденції:

щорічно зменшується кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Для порівняння у поточному році на обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, перебуває 942 дитини, у 2021 – 962 дітей, у 2020 – 969 дітей, у 2016 році їх кількість складала 1071 дитина. Відповідно до первинного обліку показник кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, складає 47 осіб на 10 тис. дитячого населення;

переважання національного усиновлення над міждержавним. Протягом 2009-2020 років усиновлено 210 дітей, з них іноземцями – лише 33 дитини. У 2021 році усиновлено 16 дітей, усі громадянами України, а станом на 1 жовтня 2022 року – 7 дітей;

збільшилась відносна кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштованих до сімейних форм виховання з 72% у 2009 році до 92% у 2022 році. Сьогодні на території області функціонує: 96 прийомних сімей, де виховуються 153 дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування (у тому числі 6 дітей з особливими потребами); 15 дитячих будинків сімейного типу, в яких виховується 110 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (у тому числі 4 дитини з особливими потребами; 648 дітей (75,6%) проживає в сім'ях опікунів та піклувальників (у тому числі 41 дитина з особливими потребами);

зменшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються в інституційних закладах області з 27% у 2009 році до 5,7% у 2022 році від загальної кількості статусних дітей. На даний час до закладів інституційного догляду та виховання дітей влаштовано 54 статусних дитини.

Водночас, в умовах воєнного стану з території області евакуювались за кордон 3 дитячі будинки сімейного типу (18 дітей), 7 прийомних сімей (9 дітей), 40 сімей опікунів та піклувальників (49 дітей).

Разом з тим, у Тернопільську область прибули 4 заклади для дітей з інших територій (Дніпропетровської, Київської та Кіровоградської областей). Станом на 01.10.2022 в області залишилися 2 заклади для дітей, які перемістилися із Київської та Дніпропетровської областей.

Також на території області перемістилися 4 дитячі будинки сімейного типу (33 вихованці), які переїхали з Донецької, Київської та Миколаївської областей; 4 прийомні сім'ї (9 дітей) та 37 опікунських сімей (50 дітей).

Діти забезпечені усім необхідним відповідно до потреб, а служби у справах дітей на місцях забезпечують їх соціально-правовий захист.

Також на територію області вимушено перемістилися 22 730 дітей з батьками та 81 дитина без супроводу законних представників. Скоординованою роботою служб у справах дітей та підрозділів соціального захисту територіальних громад дітям та сім'ям з дітьми, які евакуювались у нашу область, забезпечено тимчасове влаштування, надано допомогу в постановці на облік внутрішньо переміщеної особи та в отриманні грошової допомоги на проживання.

В рамках проєкту ЮНІСЕФ „Моніторинг потреб та підтримка дітей в умовах воєнного стану” проведено моніторинг потреб дитячих будинків сімейного типу, прийомних та опікунських сімей, які перемістились на територію області. Опрацьовану та узагальнену інформацію передано експертам проєкту для здійснення відповідних закупівель.

Окрім того, з метою забезпечення прихистку дітей, які можуть прибути в область без супроводу законних представників, в рамках проєкту в продовж травня-жовтня проведено 5 триденних онлайн-навчань для 59 сімей, які в умовах воєнного стану виявили бажання прихистити дитину.

З метою надання невідкладної комплексної (соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової) допомоги дітям, які опинились у складних життєвих обставинах на території області функціонує Центр соціально-психологічної реабілітації дітей служби у справах дітей обласної військової адміністрації. В рамках співпраці між обласною державною адміністрацією, Представництвом Дитячого Фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні та Міжнародним благодійним фондом „Українською фундацією громадського здоров'я” на базі центру відкрито відділення „Барнакус”. Робота відділення спрямована на забезпечення захисту та соціально-психологічної підтримки у процесі правосуддя дітей, які постраждали або стали свідками насильства, в тому числі в наслідок збройної агресії та окупації російської федерації.

Розвиток туристичної сфери

У 2022 році російсько-українська війна та введення воєнного стану в Україні мали стримуючий вплив на розвиток туристичної сфери області. З 24 лютого 2022 року всі зусилля суб'єктів туристичної галузі області спрямовуються на реалізацію волонтерських проєктів. Через введення обмежень щодо організації масових заходів цього року не проводилися презентаційні заходи – туристичні виставки, форуми, конференції, фестивалі, які традиційно організовувалися і сприяли популяризації туристично-рекреаційного потенціалу області.

Одночасно, у громадах області проводилися роботи із створення інфраструктури на популярних туристичних локаціях. У рамках реалізації проєкту „Туристичні магніти України” у популярних туристичних містах Кременець і Тербовля облаштовано місця для стоянок і короточасних зупинок туристично-екскурсійних автобусів та автотуристів. На території Тербовлянської міської територіальної громади промарковано та ознаковано туристичні велосипедний і пішохідний маршрути.

В області проводилися роботи із благоустрою рекреаційних зон на популярних туристичних маршрутах. У Чортківській міській територіальній громаді у селі Скородинці реалізують проєкт-переможець громадського бюджету „Спортивно-відпочинковий комплекс „Над Серетом”. А в парку культури та відпочинку ім. Івана Франка у м. Чортків облаштовано відпочинкову зону „Берізка”. Встановлено дерев’яні альтанки, мангали, дитячі та спортивні ігрові майданчики.

На території національного-природного парку „Кременецькі гори” проведено облаштування еколого-туристичного маршруту „Лішнянськими стежками” (встановлено 8 інформаційних постерів).

На території національного природного парку „Дністровський каньйон” проведено благоустрій рекреаційної ділянки, розташованої в заказнику загальнодержавного значення „Криве”, зокрема біля джерела „Казкове”, яке знаходиться на території ботанічного заказника загальнодержавного значення урочища „Обіжево” і розташоване неподалік села Добрівляни на дорозі, що з’єднує популярні туристичні міста Борщів і Заліщики.

Окрім того на території парку проведено благоустрій на еколого-освітній стежці „Устечко – Червоне”, де знаходиться урочище „Пустельня”. Тут розташоване джерело Святої Анни, краплинний водоспад „Дівочі сльози”, грот Відлюдника та відкривається чудовий краєвид на каньйон річки Джурин і знаходиться популярна серед туристів фотозона. На цій рекреаційній ділянці створено всі умови для відпочинку: очищено територію від сміття, відремонтовано перила та сходи, які ведуть до водоспаду, пофарбовано фігури Матері Божої біля джерела та лавочки, зроблено новий місточок.

Більше 30 суб’єктів області (громадські організації, територіальні громади, комунальні підприємства тощо) подали заявки на участь у грантовій програмі Українського культурного фонду.

Програма „U-LEAD з Європою” розпочала проєкт „Підтримка громад у розвитку велоінфраструктури”, в якому відібрала 12 громад з шести областей України. Байковецька сільська і Великоберезовицька селищна громади представляють Тернопільську область. Громади запланували 37 туристичних веломаршрутів загальною протяжністю 161 404 км. Туристичні маршрути об’єднують 23 замки та палаці Західної України, зокрема на території Тернопільської області: Тернопільський, Бучацький, Чортківський, Микулинецький, Тербовлянський, Підзамочківський, Палац графів Реїв (Микулинецький палац Потоцьких), Збаразький, Скалатський.

Розроблено та впроваджено нові туристичні продукти і екскурсійні маршрути на основі місцевих брендів та здійснено їх інтернет промоцію.

У селі Вікно Гримайлівської селищної громади створили нову туристичну локацію на території природного заповідника „Медобори”, яка доповнює відкритий у 2021 році туристичний маршрут, пов’язаний із музеєм Федоровича, а також розчистили стежку протяжністю майже 800 метрів, що веде до Франкових скель. Прогулянка цією стежкою стала родзинкою локального туристичного маршруту.

У Залозецькій територіальній громаді відкрили локацію для сімейного відпочинку вихідного дня – „Сонячний берег” площею 1,16 га. Став у Залізцях – одна із трьох найбільших водойм Тернопільщини. Водолази повністю дослідили і вичистили дно озера. На пляжній зоні засипано 500 тонн піску. Залозецький краєзнавчий музей є активним учасником створення та промоції локального туристичного продукту громади.

У всіх населених пунктах області проводяться пізнавальні екскурсії з локальної історії. Туристично-інформаційні центри міст Тернополя, Теребовлі, Чорткова і Заліщик популяризують локальні туристичні продукти. У рамках реалізації волонтерських проєктів для внутрішньо переміщених осіб, які тимчасово перебувають на Тернопільщині, пропонуються екскурсійні програми, з організацією майстер-класів та елементами гастротуризму.

З метою спрощення процедури при поселенні клієнтів із закладами розміщення області проведено ряд заходів щодо впровадження електронних сервісів „Шеринг” і „Валідація” додатку „Дія”.

18 травня представниками обласної військової взято участь в фаховій онлайн-дискусії „Як туристична галузь країни працює під час війни та як зміниться після її завершення”, організованій Галицьким коледжем імені В’ячеслава Чорновола для студентів спеціальностей „Туризм” і „Готельно-ресторанна справа”.

З метою реалізації заходів розвитку внутрішнього туризму та промоції регіонального туристичного продукту 23 лютого 2022 року для членів громадської організації „Українська академія лідерства”, молодих людей з різних куточків України організовано ознайомчу екскурсійну програму по „туристичних магнітах” Тернопілля. Зокрема відвідано об’єкти замкового і паломницького туризму в м. Теребовля та с. Зарваниця.

20 вересня 2022 року організовано у формі інтерактивної дискусійної панелі круглий стіл на тему: „Про розвиток туризму у Тернопільській області у воєнний час: виклики та можливості”. Представники Байковецької сільської, Бережанської міської, Бучацької міської, Вишнівецької сільської, Великоберезовицької селищної, Заліщицької міської, Кременецької міської, Скалатської міської, Чортківської міської, Шумської міської територіальних громад поділилися досвідом з реалізації у громадах області завдань щодо розвитку туризму у військовий час, зокрема розробки локальних туристичних продуктів, модернізації туристичної інфраструктури, особливостей підготовки туристичних та екскурсійних програм, організації надання екскурсійних послуг, досвідом з реалізації проєктів у туристичній сфері.

Напередодні 14 жовтня – Дня захисників і захисниць України, 80-річчя з часу утворення УПА, Дня українського козацтва та Покрови Пресвятої Богородиці, підготовлено буклети екскурсій локальними туристичними

маршрутами патріотичного спрямування Тернопільської області: „Табір Військового округу УПА „Волинь – Південь” у с. Антонівці на Шумщині; „Стежками повстанської звитяги” на Бережанщині.

4 і 6 жовтня 2022 року для членів центру підтримки переселенців „Я – Маріуполь” проведено ознайомчі екскурсії вищезгаданими маршрутами, які охопили відвідання популярних туристичних міст Бережани і Кременець, а також локацій, присвячених славним і трагічним сторінкам боротьби українського населення Тернопільщини за свободу в першій половині XX століття.

Здійснено координацію територіальних громад області щодо участі у маркетинговому проєкті „Надихнись Україною!”, який Державне агентство розвитку туризму України разом з відомими українцями розпочали у соціальних мережах.

Охорона навколишнього природного середовища

У сфері охорони навколишнього природного середовища з початку 2022 року продовжувалась реалізація заходів державних і регіональних програм щодо забезпечення екологічної безпеки шляхом запобігання й мінімізації негативного впливу людської діяльності на навколишнє природне середовище та національного використання і збереження природних ресурсів регіону.

У результаті здійснення низки заходів, площу природно-заповідного фонду в області доведено до 123,87 тис. гектарів. Природно-заповідний фонд області має у своєму складі 656 одиниць територій та об'єктів. Питома вага площі природно-заповідного фонду від площі Тернопільської області складає 8,95 %.

У 2022 році за пропозиціями обласної військової адміністрації рішеннями обласної ради від 26 серпня 2022 року № 604 та № 605 оголошено 11 територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення загальною площею 277,76 га.

Обласною військовою адміністрацією подано на розгляд в Міндовкілля матеріали про розширення території національного природного парку „Кременецькі гори” із збільшенням площі на 721,4288 га.

Продовжується підготовка документів до проєктів створення 22 нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 22,28 тис. га, у тому числі створення національного природного парку „Бережанське Опілля” орієнтовною площею 11,8 тис. га.

Протягом 2022 року в рамках здійснення заходів із заліснення земель державними лісгосподарськими підприємствами області проведено лісовідновлення на площі 324 га, створено нові ліси на площі 179,7 га. Висаджено 1241,6 тис. дерев, у тому числі шляхом лісовідновлення – 994,1 тис. дерев, лісорозведення – 247,5 тис. дерев. Також проведено доповнення раніше створених лісових культур і нових лісів на площі 984,6 га, висаджено 701,3 тис. дерев. Для сприяння природному поновленню на виділених лісових ділянках площею 31,3 га висаджено 25,6 тис. дерев.

Крім цього, з метою виконання Програми Президента України „Зелена країна” лісгосподарськими підприємствами у 2022 році зареєстровані речові

права на право користування земельними ділянками площею 12,46 га для створення нових лісів.

Видано розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 01 серпня 2022 року № 489/01.02-01 „Про збереження в області біологічного та ландшафтного різноманіття”, підпунктом 1 пункту 1 якого зобов’язано органи місцевого самоврядування до 1 липня 2023 року забезпечити інвентаризацію земельних ділянок комунальної форми власності, на яких розміщені лісові насадження, водні об’єкти, території та об’єкти природно-заповідного фонду та передачу їх у користування державним і комунальним підприємствам та організаціям для збереження та використання територій та об’єктів природно-заповідного фонду, ведення лісового та водного господарства.

Розвиток екологічної мережі передбачено Законом України „Про екологічну мережу України”, Програмою охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області на 2021-2027 роки. Окремим розділом цієї програми передбачено заходи із розвитку екомережі та збереження біорізноманіття. Відповідно до розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 01 серпня 2022 року № 489/01.02-01 „Про збереження в області біологічного та ландшафтного різноманіття” міським, селищним і сільським радам запропоновано розробити схеми формування екологічної мережі територіальних громад та враховувати їх для розроблення усіх видів проєктної документації при здійсненні землеустрою, розробці містобудівної документації, а також здійсненні господарської та іншої діяльності.

На виконання вимог статті 15 Закону України „Про екологічну мережу України” рішенням Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 затверджено Регіональну схему формування екологічної мережі Тернопільської області. Рішенням Тернопільської міської ради від 16 грудня 2011 року № 6/16/26 затверджено схему формування екологічної мережі м. Тернополя.

Встановлення в натурі меж прибережних захисних смуг та водоохоронних зон передбачено обласною програмою розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області на 2022-2024 роки, затвердженою рішенням Тернопільської обласної ради від 10 листопада 2021 року № 353 (зі змінами). Водною стратегією України до 2050 року та розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 27 січня 2023 року № 27/01.02-01 „Про затвердження плану заходів з реалізації в області у 2023-2050 роках Водної стратегії України до 2050 року”, яким передбачено забезпечення винесення в натуру прибережних захисних смуг та водоохоронних зон, дотримання режиму їх охорони; забезпечення відновлення та належного облаштування водоохоронних зон, у тому числі шляхом їх залуження та/або заліснення; запровадження системи заходів із запобігання розвитку ерозійногідрологічних процесів, а також включення до документації із землеустрою, містобудівної документації інформації щодо меж прибережних захисних смуг та водоохоронних зон з урахуванням встановлених законом обмежень.

Загальна протяжність річок області 6066 км. Площа встановлених водоохоронних зон річок Серет, Гнізна, Коропець на відрізку загальною протяжністю 19,9 км становить 25,7 тис. гектарів; площа встановлених прибережних захисних смуг становить 0,135 тис. гектарів.

З метою впровадження роздільного збирання твердих побутових відходів у населених пунктах області проводиться роз'яснювальна робота серед населення, заходи для підвищення обізнаності дітей у сфері управління відходами включено у навчальні програми шкільних та дошкільних навчальних закладів. У 251 населеному пункті впроваджено роздільне збирання твердих побутових відходів (ПЕТ-пляшка, скло, макулатура), що становить 23,7% від загальної кількості населених пунктів області. Протягом поточного року до роздільного збирання твердих побутових відходів долучився 41 населений пункт. Рівень охоплення населення області послугою щодо поводження з побутовими відходами становить 70%.

Для стимулювання роздільного збирання твердих побутових відходів в області вирішуються питання виділення земельних ділянок для встановлення сміттесортувальних ліній з подальшим вилученням ресурсоцінних компонентів для подальшої їх переробки. Спорудження таких об'єктів передбачено проектом Регіонального плану управління відходами у Тернопільській області до 2030 року.

Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій

У звітному періоді підвищено ефективність виконання заходів із забезпечення безпекової складової життєдіяльності області. Діюча територіальна автоматизована система централізованого оповіщення області створена на базі апаратури П-157, П-160, П-164, яка розміщена на пунктах управління начальника цивільного захисту області, в 1-му комбінованому та 2-ох районних центрах телекомунікацій, що включають в себе 16 станційних лінійних ділянок телекомунікаційних послуг Тернопільської філії акціонерного товариства „Укртелеком” та Центрі технічної експлуатації № 4 казенного підприємства „Укрспецв’язок”.

На даний час система оповіщення знаходиться в постійній готовності до використання за призначенням. Щоденно оперативним черговим передаються ті чи інші сигнали та розпорядження. Проводиться запуск електросирен з передачею інформації по обласній радіотрансляційній мережі під час виникнення повітряної небезпеки.

Департаментом з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами обласної військової адміністрації спільно з іншими органами управління цивільного захисту області розроблено Номенклатуру регіонального матеріального резерву Тернопільської обласної військової адміністрації для здійснення заходів, спрямованих на запобігання і ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій та надання термінової допомоги постраждалому населенню. Номенклатура розроблена, виходячи із статистичних спостережень надзвичайних ситуацій за останні 15 років, із врахуванням сучасної геополітичної ситуації, матеріальних цінностей, що можуть бути використанні під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій

соціального та воєнного характеру і надзвичайних ситуацій та подій, пов'язаних з терористичними проявами (актами, диверсіями), інших прогнозованих надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, характерних для області, можливого обсягу робіт з ліквідації їх наслідків, з урахуванням автономного проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, а також для життєзабезпечення постраждалого населення.

Загальний стан готовності захисних споруд цивільного захисту до використання за призначенням характеризується наступними показниками:

„готові” до використання за призначенням – 47 споруд, що складає 9%;

„обмежено готові” до використання за призначенням – 377 споруд, що складає 69%;

„не готові” до використання за призначенням – 121 споруда, що складає 22%.

Контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції

За звітний період 2022 року відділом досліджень та розслідувань в Тернопільській області Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – відділення) за результатами розгляду отриманих звернень, подань та за власною ініціативою направлено на розгляд адміністративної колегії відділення матеріали щодо:

початку розгляду 10 справ у зв'язку з наявністю ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях суб'єктів господарювання та органів місцевого самоврядування, що діють на території Тернопільської області;

прийняття 4 рішень за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органами місцевого самоврядування Тернопільської області;

надання 2 рекомендацій органам місцевого самоврядування про припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

За 10 місяців 2022 року економічний ефект від припинення виявлених порушень законодавства про захист економічної конкуренції на споживчих ринках Тернопільської області становить 37 189 155 гривень. З метою адвокатування конкуренції відділенням опрацьовано 21 проєкт нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування, 4 з яких них не погоджено та надано зауваження і пропозиції.

Внаслідок такої роботи попереджено прийняття органами місцевого самоврядування рішень, які містили ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Результати аналізу основних макроекономічних показників за підсумками січня-вересня 2022 року та тенденції розвитку реального сектору економіки дозволяють здійснити порівняльний аналіз основних показників соціально-економічного та культурного розвитку області за 2021 (звіт), 2022 (очікуване) та 2023 (прогноз) роки, які наведено в додатку 1 до Програми.

II. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОГО, СОЦІАЛЬНОГО І КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ НА 2023 РІК

Стратегічна ціль I: РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ТА ПІДВИЩЕННЯ СТАНДАРТІВ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

Охорона здоров'я

Мета: реалізація базових умов розвитку системи охорони здоров'я області, що дозволить забезпечити її мешканцям доступність якісних медичних послуг, створення сприятливих умов для раціонального використання бюджетних коштів та умов праці для медичних працівників, продовження реформування сфери охорони здоров'я, спрямованого на створення системи, орієнтованої на пацієнта, здатної забезпечити медичне обслуговування для всіх громадян Тернопільщини.

Завдання та заходи:

- 1) реалізація пріоритетних в умовах воєнного стану заходів комплексної програми „Здоров'я населення Тернопільської області” на 2022-2026 роки;
- 2) завершення формування та затвердження на рівні госпітальної ради плану розвитку госпітального округу Тернопільщини, в тому числі моделювання його кластерної мережі, що дозволить сформувати спроможну мережу закладів охорони здоров'я, здатну забезпечувати надання якісної, комплексної, безперервної і орієнтованої на пацієнта медичної допомоги;
- 3) наближення доступності медичних послуг на рівні первинної медичної допомоги;
- 4) підвищення доступності та якості надання медичної допомоги населенню області, збереження кадрового потенціалу закладів охорони здоров'я;
- 5) забезпечення епідемічного благополуччя населення області шляхом зниження смертності та інвалідності внаслідок інфекційних хвороб, загального рівня інфекційної захворюваності за допомогою імунопрофілактики;
- 6) підвищення ефективності заходів з профілактики, своєчасного виявлення та лікування онкологічних захворювань, створення умов для продовження та поліпшення якості життя онкологічних хворих шляхом удосконалення методів діагностики та профілактики;
- 7) поліпшення репродуктивного здоров'я населення шляхом: забезпечення умов безпечного материнства, зниження рівня материнської та дитячої смертності, рівня штучного переривання вагітності, рівня захворюваності на інфекції, що передаються статевим шляхом, рівня онкозахворюваності на рак шийки матки та молочної залози;
- 8) визначення та здійснення заходів щодо протидії поширенню в області наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів;
- 9) покращення матеріально-технічної бази лікувально-профілактичних закладів області, поповнення сучасно. діагностичною апаратурою;

10) проведення реконструкції правого крила операційного відділення хірургічного корпусу комунального некомерційного підприємства „Тернопільська обласна клінічна лікарня” Тернопільської обласної ради, яке спрямовується на сучасну хірургічну медицину з використанням електрохірургії, малоінвазивних, лапароскопічних технологій, використання оперативних втручань без розрізів;

11) завершення капітального ремонту операційної нейрохірургічного відділення і відділення інтенсивної терапії та проведення реконструкції з прибудовою приміщень для обласного комунального центру морфологічних досліджень та судово-медичних експертиз на базі комунального некомерційного підприємства „Тернопільська обласна комунальна психоневрологічна лікарня” Тернопільської обласної ради;

12) проведення надбудови III поверху з влаштуванням приміщень санітарно-гігієнічного профілю (для розміщення оперативних працівників, лабораторій електромагнітних полів) державної установи „Тернопільського обласного центру контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України”;

13) створення та підтримка телемедичних сервісів Тернопільської області;

14) організація телемедичного консультування за принципом „ЛІКАР – ЛІКАР”, „ПАЦІЄНТ – ЛІКАР”.

Критерії досягнення:

зниження показників поширеності та захворюваності всіх хвороб на 5%;

зниження на 10% кількості випадків, коли внаслідок хвороби у людини знизилася працездатність;

зниження загального рівня смертності на 3%;

забезпеченість лікарями загальної практики сімейної медицини – 5 осіб на 10 тис. населення;

впровадження програмно-апаратного комплексу щодо профілактики інфаркту міокарда за допомогою телемедичних мобільно-діагностичних комплексів.

Відповідальні за виконання: департамент охорони здоров'я обласної військової адміністрації, державна установа „Тернопільський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України”, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Соціальний захист населення

Мета: забезпечення права кожного громадянина на отримання якісних соціальних послуг, максимального охоплення соціально вразливих верств населення області різними видами соціальних послуг, а також підняття рівня та розширення спектру надання соціальних послуг у територіальних громадах.

Завдання та заходи:

1) реалізація заходів:

обласної комплексної програми соціальної підтримки малозахищених верств населення „Турбота” на 2021- 2025 роки, затвердженої рішенням Тернопільської обласної ради від 11 листопада 2020 року № 1741;

обласної програми підтримки осіб, які брали участь в антитерористичній операції, операції об'єднаних сил, членів сімей загиблих під час проведення антитерористичної операції та операції об'єднаних сил, членів сімей Героїв Небесної Сотні, постраждалих учасників Революції Гідності на 2020-2024 роки, затвердженої рішенням Тернопільської обласної ради від 28 листопада 2019 року № 1507;

обласної програми „Ветеран” на 2020-2024 року, затвердженої рішенням Тернопільської обласної ради від 28 листопада 2019 року № 1506;

2) підвищення якості соціального обслуговування осіб похилого віку та осіб із інвалідністю, дітей з інвалідністю територіальними центрами соціального обслуговування (надання соціальних послуг) та інтернатними установами, налагодження моніторингу діяльності надавачів соціальних послуг;

3) організація та надання соціальних послуг пільговим категоріям громадян в територіальних громадах;

4) забезпечення обліку та надання грошової допомоги внутрішньо переміщеним особам, а також контроль за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання чи перебування;

5) співпраця з громадськими організаціями щодо вирішення проблем соціального захисту постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи та постраждалих учасників АТО/ООС;

6) посилення уваги до сімей та вдів ліквідаторів аварії на Чорнобильській АЕС та учасників АТО/ООС;

7) створення безбар'єрного простору в області.

Критерії досягнення:

охоплення соціальним обслуговуванням одиноких непрацездатних громадян, осіб похилого віку, осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю, які опинилися в складних життєвих обставинах, зважаючи на військовий стан в країні та активне переміщення осіб з зони ведення бойових дій, надання їм екстреної кризової допомоги;

надання державних соціальних допомог 55 тис. осіб;

100% забезпечення надання адміністративної послуги – установа статусу, видача посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, а також іншим категоріям громадян.

Відповідальні за виконання: департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації, Головне управління Пенсійного фонду України у Тернопільській області, обласне відділення Фонду соціального захисту інвалідів, Тернопільський обласний центр соціальних служб, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Зайнятість населення та ринок праці

Мета: підвищення рівня зайнятості працездатного населення, конкурентоспроможності та ефективності використання робочої сили з урахуванням суттєвих змін у функціонуванні вітчизняного ринку праці у воєнний час, а також підвищення доходів мешканців області

Завдання та заходи:

- 1) сприяння працевлаштуванню незайнятому населенню на вільні та новостворені робочі місця та, при потребі, залучення до тимчасової зайнятості;
- 2) підвищення конкурентоспроможності безробітних на ринку праці шляхом професійної підготовки та перепідготовки, підвищення кваліфікації, зокрема інтегрування учасників бойових дій, осіб з інвалідністю, внутрішньо-переміщених осіб та інших громадян, які потребують зміни професії, в ринок праці та підприємництво шляхом їх перенавчання за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;
- 3) компенсація роботодавцям витрат на оплату праці за працевлаштування безробітних з коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;
- 4) надання профорієнтаційних послуг населенню, в тому числі молоді;
- 5) надання інформаційно-консультаційних послуг роботодавцям, сприяння в укомплектуванні вільних та новостворених робочих місць;
- 6) сприяння підвищенню рівня оплати праці, орієнтація контролюючих органів на детінізації ринку праці;
- 7) реалізація державної політики з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю в частині проведення планових та позапланових заходів органами державного нагляду (контролю), їх посадовими особами.

Критерії досягнення:

збільшення кількості працевлаштованих за сприяння служби зайнятості незайнятих громадян, в тому числі зі статусом безробітного;

збільшення фонду оплати праці штатних працівників на 1890 млн гривень (або на 9,2 %) до 22528,2 млн гривень;

зростання середньомісячної заробітної плати одного штатного працівника на 11,4 % до 14610 гривень.

Відповідальні за виконання: департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації, Тернопільський обласний центр зайнятості, Південно-Західне міжрегіональне управління Державної служби з питань праці, Головне управління Державної податкової служби у Тернопільській області, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Фізичне виховання та спорт, підтримка молоді

у сфері фізичної культури та спорту

Мета: розвиток фізичної культури і спорту в області як важливого фактору здорового способу життя, профілактики захворювань, формування

гуманістичних цінностей, створення умов для всебічного гармонійного розвитку людини, сприяння досягненню фізичної та духовної досконалості людини, виявлення резервних можливостей організму, формування патріотичних почуттів у громадян та позитивного іміджу держави у світовому співтоваристві.

Завдання та заходи:

1) створення умов для забезпечення оптимальної рухової активності різних груп населення для зміцнення здоров'я з урахуванням інтересів, здібностей та індивідуальних особливостей кожного;

2) створення умов для підвищення ефективності фізичної підготовки у Збройних Силах України, інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, та правоохоронних органах;

3) популяризація здорового способу життя та подолання суспільної байдужості до здоров'я населення;

4) забезпечення функціонування та вдосконалення мережі закладів фізичної культури і спорту;

5) забезпечення відбору осіб, які мають високий рівень підготовленості та здатні під час проведення спортивних заходів витримувати значні фізичні та психологічні навантаження, для подальшого залучення їх до резервного спорту;

6) підтримка та розвиток олімпійського, неолімпійського, паралімпійського та дефлімпійського руху;

7) розбудова спортивної інфраструктури, у тому числі шляхом будівництва та модернізації спортивних споруд;

8) надання якісних фізкультурно-спортивних послуг.

Критерії досягнення:

збільшення кількості спортсменів регіону, які посіли призові місця у всеукраїнських змаганнях з олімпійських видів спорту порівняно з 2021 роком на 17,4 %;

збільшення кількості спортсменів регіону, які посіли призові місця у всеукраїнських змаганнях з неолімпійських видів спорту порівняно з 2021 роком на 16,8 %.

у молодіжній сфері

Мета: створення можливостей для самореалізації та розвитку потенціалу молоді в області, її участі та інтеграції у суспільне життя.

Завдання та заходи:

1) проведення заходів, спрямованих на підвищення рівня компетентностей молоді, у тому числі громадянських;

2) проведення заходів, спрямованих на підвищення рівня культури волонтерства серед молоді;

3) активізація залучення молоді до процесів ухвалення рішень, зокрема утворення обласної молодіжної ради;

4) проведення заходів, спрямованих на зміцнення соціальної згуртованості молоді, у тому числі шляхом здійснення обмінів молоддю в межах України та у партнерстві з іншими державами і міжнародними організаціями.

Критерії досягнення:

збільшення кількості молоді, яка опанувала нові знання та навички, розвинула наявні та здобула нові компетентності з метою самореалізації, професійного розвитку, здійснення підприємницької діяльності в Україні, на 1540 осіб;

збільшення кількості молоді, яка брала участь у заходах, спрямованих на підвищення рівня культури волонтерства серед молоді, на 1710 осіб;

збільшення кількості молоді, що залучена до проведення заходів, спрямованих на активізацію залучення молоді до процесів ухвалення рішень, на 660 осіб;

збільшення кількості молоді, що взяла участь у проєктах мобільності, обмінах молоддю в межах України та у партнерстві з іншими державами, на 225 осіб;

збільшення кількості молоді, залученої до проєктів (заходів) у молодіжній сфері, розроблених інститутами громадянського суспільства, для реалізації яких надається фінансова підтримка, на 3600 осіб;

збільшення кількості фахівців з числа державного та громадського секторів, що пройшли навчання для роботи з молоддю, на 40 осіб.

у сфері національно-патріотичного виховання

Мета: вдосконалення і розвиток цілісної політики національно-патріотичного виховання шляхом формування та утвердження української громадянської ідентичності, дієве сприяння органам державної влади та органам місцевого самоврядування в захисті й охороні національної державності українського народу, готовність до захисту державної незалежності і територіальної цілісності України, усвідомлення громадянського обов'язку щодо розвитку успішної країни та забезпечення власного благополуччя в ній.

Завдання та заходи:

1) здійснення заходів, спрямованих на впровадження та утвердження суспільно-державних (національних) цінностей, розвитку громадянської ідентичності населення України;

2) здійснення заходів, спрямованих на формування у громадян готовності до захисту України, громадського сприяння безпеці та обороні України, а також підвищення престижу військової і спеціальної державної служби;

3) здійснення заходів, спрямованих на розвиток цілісної загальнодержавної політики національно-патріотичного виховання;

4) підтримка і співпраця органів державної влади та органів місцевого самоврядування з інститутами громадянського суспільства щодо національно-патріотичного виховання.

Критерії досягнення:

збільшення рівня охоплення населення області заходами (проєктами), які формують українську громадянську ідентичність, на основі суспільно-державних (національних) цінностей (самобутність, воля, соборність, гідність) на 3315 осіб;

збільшення рівня охоплення молоді заходами (проєктами), що спрямовані на збільшення чисельності молоді, готової до виконання обов'язку із захисту незалежності та територіальної цілісності України, на 8910 осіб;

збільшення кількості осіб, що пройшли навчання з підготовки фахівців та громадських активістів, які займаються питаннями національно-патріотичного виховання дітей і молоді, на 20 осіб;

збільшення кількості навчальних закладів, молодіжних центрів та інститутів громадянського суспільства, забезпечених методичними посібниками з національно-патріотичного виховання на 500 осіб;

збільшення кількості населення, залученого до проєктів (заходів) національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства, для реалізації яких надається фінансова підтримка на 2600 осіб.

у сфері оздоровлення та відпочинку дітей

Мета: забезпечення належної якості та доступності послуг з оздоровлення та відпочинку дітей, організація реабілітації дітей з інвалідністю, запобігання інвалідизації дітей, збереження, удосконалення та розвиток мережі дитячих оздоровчих закладів, наметових містечок, створення в них безпечних умов перебування та збільшення кількості дітей, охоплених послугами з оздоровлення та відпочинку.

Завдання та заходи:

- 1) придбання путівок до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку для дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки;
- 2) організація оздоровлення та відпочинку дітей закладів освіти обласного підпорядкування;
- 3) організація роботи таборів з денним перебуванням, дитячих закладів праці та відпочинку;
- 4) здійснення організаційних заходів щодо відпочинку дітей за кордоном;
- 5) організація оздоровлення дітей у рамках здійснення обмінів між регіонами України.

Критерії досягнення:

збільшення питомої ваги дітей, охоплених оздоровленням, у загальній кількості дітей шкільного віку в області на 3,02 %;

збільшення питомої ваги дітей, охоплених відпочинком у таборах з денним перебуванням, дитячих закладах праці та відпочинку, у загальній кількості дітей шкільного віку в області на 3,74 %.

Відповідальні за виконання: управління молоді, спорту та іміджевих проєктів обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Захист прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

Мета: створення сприятливих умов для життя та розвитку дітей відповідно до мінімальних стандартів благополуччя та безпеки дитини; підтримка дітей-

сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей і сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, забезпечення належних умов для їх навчання, виховання та розвитку.

Завдання та заходи:

1) реалізація заходів обласних програм:

запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності і бездоглядності на 2022-2024 роки;

забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа на 2022-2024 роки;

2) забезпечення захисту житлових та майнових прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа;

3) підвищення професійного потенціалу працівників служб у справах дітей в територіальних громадах;

4) забезпечення тимчасового влаштування дітей, які евакуюються на територію області без супроводу законних представників;

5) розвиток в територіальних громадах сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

6) розвиток в територіальних громадах послуги патронату над дитиною, яка опинилась без батьківського піклування.

Критерії досягнення:

підвищення професійної підготовки 90 відсотків працівників служб у справах дітей територіальних громад;

влаштування до сімейних форм виховання 94 % дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

функціонування в області не менше 10 патронатних сімей.

Відповідальні за виконання: служба у справах дітей обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Надання адміністративних послуг

Мета: забезпечення сталого розвитку сфери надання адміністративних послуг, у тому числі прискорення впровадження використання електронних сервісів, створення належних умов для максимального наближення державних послуг до кожного мешканця області, популяризації діяльності центрів надання адміністративних послуг.

Завдання та заходи:

1) збільшення кількості центрів надання адміністративних послуг (далі - ЦНАП) у регіоні шляхом створення нових центрів в територіальних громадах області з розвинутою мережею віддалених робочих місць адміністраторів;

2) збільшення кількості ЦНАП в області, що мають спеціалізовані робочі станції для оформлення та видачі біометричних паспортних документів, реєстрації (перереєстрації) транспортних засобів і видачі (обміну) посвідчень водія;

3) розширення спектру адміністративних та інших послуг, необхідних для вирішення життєвих або бізнесових питань суб'єктів звернення;

4) підвищення професійно-кваліфікаційного рівня співробітників ЦНАП регіону, шляхом їх залучення до навчальних заходів (семінарів).

Критерії досягнення:

збільшення кількості точок доступу до адміністративних послуг до 160 одиниць;

збільшення середнього спектру адміністративних послуг ЦНАПів до 270 послуг;

запровадження надання послуг з оформлення та видачі біометричних паспортних документів у 4 територіальних громадах та послуг з реєстрації (перереєстрації) транспортних засобів і видачі (обміну) посвідчень водія у 6 територіальних громадах області.

Відповідальні за виконання: департамент економічного розвитку і торгівлі обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Освіта

Мета: підвищення рівня конкурентності регіональної системи освіти, створення системи менеджменту якості освіти, задоволення потреб суб'єктів обласного освітнього простору, споживачів освітніх послуг, територіальних громад у якісній доступній освіті шляхом запровадження нових інституційних механізмів регулювання в сфері освіти, оновлення структури і змісту освіти, розвитку наукової фундаментальності та практичної направленості освітніх програм, покращення матеріально-технічної бази закладів освіти області.

Завдання та заходи:

1) забезпечення розвитку освіти, доступності, безперервності та підвищення якості освіти за рахунок модернізації матеріально-технічного забезпечення на рівні держаних стандартів доступності до якісної освіти;

2) забезпечення закладів та установ освіти відповідно до сучасного рівня розвитку освітньої індустрії, інформаційно-комунікаційних технологій на основі запитів регіонального соціуму та рівня інноваційного розвитку економіки;

3) здійснення комплексних заходів щодо реалізації державної політики у сфері забезпечення закладів освіти сучасними навчальними ресурсами;

4) збереження та розвиток мережі закладів дошкільної освіти незалежно від підпорядкування, типів і форм власності;

5) створення оптимальної мережі закладів загальної середньої освіти, ресурсна підтримка інноваційних закладів;

6) розбудова старшої профільної школи;

7) удосконалення змісту та технологій освіти;

8) впровадження інформатизації освітнього процесу, розвиток дистанційної освіти;

9) забезпечення умов для вибору профілю навчання і виховання відповідно до здібностей, інтересів учнів;

10) виявлення та розвиток творчого потенціалу особистостей учнів, залучення їх до вивчення джерел вітчизняної культури, формування ціннісних

орієнтирів, патріотизму, стійких моральних принципів і норм, зміцнення активної життєвої позиції;

11) забезпечення рівного доступу дітей та учнів до закладів позашкільної освіти, які надають додаткову освіту, спрямовану на здобуття знань, умінь і навичок за інтересами, а також розвивають потреби особистості у творчій самореалізації та організації змістовного дозвілля;

12) впровадження якісно нових форм організації позашкільної життєдіяльності підлітків, задоволення їх освітніх потреб шляхом залучення до науково-експериментальної, дослідницької, технічно-конструктивної, художньої, декоративно-прикладної, еколого-прикладної, туристично-краєзнавчої та інших видів творчості;

13) реалізація нових моделей неперервної освіти, у тому числі з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій;

14) упровадження нових освітніх технологій організації освітнього процесу з підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів;

15) розвиток професійного потенціалу наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників області;

16) фінансування заходів щодо виявлення та підтримки обдарованих дітей і молоді;

17) організація підвезення учнів та вчителів до закладів загальної середньої освіти, в тому числі до опорних шкіл;

18) створення Центру професійної досконалості на базі державного навчального закладу „Чортківське професійно-технічне училище”.

Критерії досягнення:

стовідсоткове охоплення дошкільною освітою дітей 5-річного віку;

забезпечення 100% закладів освіти доступом до мережі Інтернет;

збільшення кількості інклюзивних класів на 10%;

підвищення рейтингу системи освіти Тернопільщини в міжнародних моніторингових дослідженнях та результатах зовнішнього незалежного оцінювання.

Відповідальні за виконання: департамент освіти і науки обласної військової адміністрації, навчально-методичний центр професійної технічної освіти в Тернопільській області, професійно-технічні навчальні заклади, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Культура

Мета: забезпечення реалізації державної політики у сфері культури, моніторингу діяльності та підтримки соціально важливих, патріотичних і актуальних культурно-мистецьких проєктів, охорони та збереження культурної спадщини Тернопільської області.

Завдання та заходи:

1) координація діяльності й збереження мережі закладів культури;

2) формування та організація проведення фестивалів, мистецьких виставок, концертів, вистав, творчих конкурсів, основних культурно-мистецьких заходів та взаємозбагачення національних культур;

- 3) активізація роботи музеїв області;
- 4) реформування бібліотечної системи області та модернізація базової мережі публічних бібліотек в територіальних громадах відповідно до Державних соціальних нормативів забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2019 року № 72;
- 5) активізація роботи над створенням Єдиного електронного каталогу публічних бібліотек області, придбання досконалої автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи (АБІС);
- 6) реалізація „Стратегії розвитку публічних бібліотек Тернопільської області на період до 2025 року „Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України”;
- 9) розвиток кінематографії та забезпечення кінообслуговування населення області;
- 10) проведення археологічних, щорічних науково-пошукових експедицій на об’єктах культурної спадщини області;
- 11) оцифрування бази даних нерухомих об’єктів культурної спадщини;
- 12) проведення робіт з пошуку, ексгумації та перепоховання необлікованих останків жертв воєн та окупаційних режимів ХХ століття;
- 13) збільшення друкованих видань з метою ширшої популяризації нерухомих об’єктів культурної спадщини Тернопільської області та історичних подій, пов’язаних з пам’ятками.

Критерії досягнення:

- збільшення кількості експонатів музеїв області на 5%, порівняно з попереднім роком;
- збільшення кількості відвідувачів на користувачів обласних музеїв, бібліотек, видовищних закладів на 2%, порівняно з попереднім роком;
- розширення видів платних послуг, що надаються закладами культури області на 5%, порівняно з попереднім роком.

Відповідальні за виконання: департамент культури та туризму обласної військової адміністрації, Тернопільський обласний методичний центр народної творчості, Тернопільське обласне підприємство „Фірма „Кінодністер”, Тернопільський обласний центр охорони та наукових досліджень пам’яток культурної спадщини, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Розвиток інформаційного простору

Мета: сприяння максимальній відкритості, прозорості та підзвітності органів влади місцевим жителям, оперативному інформуванню громадян про суспільно політичну та соціально-економічну ситуацію в області, актуальні питання державної політики, забезпечення умов для підтримки свободи слова в регіоні, інформаційного супроводу реалізації реформ, формування та підтримки позитивного іміджу Тернопільської області на шляху розбудови Української держави та інтеграції в ЄС та НАТО.

Завдання та заходи:

1) проведення інформаційних кампаній, соціальної реклами щодо надання соціальних гарантій та допомоги населенню області, військової служби у Збройних Силах України, Національній Гвардії та Силах Територіальної оборони, запровадження заходів із енергозбереження та енергоефективності, протидії інфекційним та неінфекційним захворюванням серед населення, створення безпечного освітнього середовища, забезпечення сталого економічного розвитку в умовах воєнного стану, формування та підтримки позитивного іміджу Тернопільської області (білборди, сітілайти, плакати, листівки, брошури, тощо);

2) здійснення інформаційно-методичних заходів щодо тенденцій розвитку інформаційного простору області;

3) організація, проведення семінарів, засідань „круглих столів”, нарад, прес-конференцій, брифінгів, прес-турів та конкурсів проєктів, розроблених інститутами громадянського суспільства, конкурсів журналістської майстерності;

4) забезпечення оперативного інформування мешканців області про діяльність органів влади з актуальних питань життєдіяльності області, роз’яснення рішень органів влади засобами масової інформації (преса, телебачення, радіо, інтернет-видання, вебсайт обласної військової адміністрації та інше).

5) висвітлення рішень регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій при обласній військовій адміністрації, ради оборони області.

Критерії досягнення:

моніторинг місцевих засобів масової інформації на предмет висвітлення подій, пов’язаних із збройною агресією російської федерації проти України та дотримання єдиної інформаційної політики під час дії воєнного стану, формування балансу між свободою слова та інформаційною безпекою України;

співпраця з Національною радою телебачення та радіомовлення з метою надання ліцензій місцевим телеканалам та радіостанціям, виготовлення та впровадження інструкцій з питань інформування громадян під час повітряної, хімічної та радіаційної небезпеки;

забезпечення інформаційного супроводу державної політики, доведення до громадськості рішень органів влади шляхом проведення щотижневих брифінгів, ефірів, інформаційних матеріалів з метою позитивного позиціонування Тернопільської області як регіону, що формує продовольчу та економічну безпеку держави.

Відповідальні за виконання: управління інформаційної політики та комунікацій з громадськістю обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Розвиток житлово-комунального господарства, паливно-енергетичний комплекс та енергозбереження

Мета: надання населенню якісних житлово-комунальних послуг, розвиток

та реконструкція систем водопостачання та водовідведення для забезпечення населення якісною питною водою, розвиток ринку послуг з управлінням житловим фондом шляхом широкого залучення приватних підприємств та управляючих компаній, демонополізація ринку житлових послуг, зменшення споживання енергоресурсів населенням, об'єктами бюджетної сфери та видатків, пов'язаних з їх енергозабезпеченням.

Завдання та заходи:

1) реалізація заходів обласної комплексної програми енергоефективності та енергозбереження на 2021-2024 роки та обласної програми „Питна вода Тернопілля” на 2021-2025 роки;

2) продовження реконструкцій систем водопостачання та водовідведення для забезпечення населення якісною питною водою;

3) кредитування населення на впровадження енергоефективних заходів та запровадження комерційного обліку теплової енергії та водопостачання;

4) встановлення технічного завдання підприємствам водопровідно-каналізаційного господарства:

зменшення споживання підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства електроенергії;

заміна аварійних ділянок мереж, оснащення будинків вузлами комерційного обліку води;

сприяння раціональному використанню води споживачами;

забезпечення вимог до складу та властивостей стічних вод, які скидаються до систем централізованого водовідведення;

5) підприємствами комунальної теплоенергетики області вжиття заходів щодо оснащення багатоквартирних житлових будинків та нежитлових будівель області вузлами комерційного обліку теплової енергії та гарячої води, у тому числі встановлення індивідуальних теплових пунктів у багатоквартирних будинках м. Тернопіль.

6) продовження у сфері благоустрою населених пунктів області:

реконструкції мереж зовнішнього освітлення вулиць;

реконструкції та ремонту комунальних доріг;

розробки проєктів санітарного очищення населених пунктів області.

Критерії досягнення:

збільшення кількості ОСББ до 1500 одиниць;

переведення 20 котелень на альтернативні види палива;

збільшення частки сумарної потужності котелень, що працюють на альтернативних видах палива, від їх загальної кількості в області на 0,3%;

встановлення 100 вузлів комерційного обліку теплової енергії, холодної (гарячої) води;

заміна 30 км водопровідно-каналізаційних мереж, 2,5 км теплових мереж у двотрубному обчисленні.

Відповідальні за виконання: департамент архітектури, містобудування, житлово-комунального господарства та енергозбереження обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій

Мета: забезпечення достатнього рівня безпеки населення, територій області та ефективних дій щодо запобігання й реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру.

Завдання та заходи:

1) реалізація заходів:

обласної програми забезпечення постійної готовності системи управління Тернопільської області до функціонування в умовах особливого періоду на 2022-2027 роки;

обласної програми сприяння територіальній обороні в Тернопільській області на 2022-2024 роки;

програми сприяння управлінню патрульної поліції в Тернопільській області Департаменту патрульної поліції на 2021-2024 роки;

2) удосконалення територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення населення на базі сучасних технологій;

3) утримання територіальної системи централізованого оповіщення населення;

4) створення матеріальних резервів для попередження виникнення та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

5) утримання та технічне переоснащення фонду захисних споруд цивільного захисту;

6) забезпечення готовності рятувально-водолазних підрозділів до реагування на надзвичайні події на водних об'єктах області;

7) забезпечення захисту населення, навколишнього природного середовища і небезпечних об'єктів, об'єктів підвищеної небезпеки, об'єктів з масовим перебуванням людей та населених пунктів від пожеж, підвищення рівня протипожежного захисту та створення сприятливих умов для реалізації державної політики у сфері пожежної безпеки.

Критерії досягнення:

накопичення матеріальних резервів;

створення безпечних умов життєдіяльності населення;

ефективність дій щодо запобігання й реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру.

Відповідальні за виконання: департамент з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами обласної військової адміністрації, Головне управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Тернопільській області, Головне управління Національної поліції в Тернопільській області, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Охорона навколишнього природного середовища

Мета: поліпшення екологічного стану довкілля області шляхом зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, негативного

впливу промислових і побутових відходів на довкілля; збереження природних ресурсів, ландшафтів та інших природних комплексів, унікальних територій та природних об'єктів.

Завдання та заходи:

1) запровадження європейської практики поводження з відходами: завершення процесу ліквідації стихійних сміттєзвалищ;

2) приведення у належний санітарний стан існуючих паспортизованих сміттєзвалищ;

3) створення в населених пунктах області умов для роздільного збирання твердих побутових відходів та доставки їх ресурсоцінних компонентів до пунктів приймання вторинної сировини;

4) створення оптимальної системи збереження, відновлення та збалансованого використання біологічного та ландшафтного різноманіття у межах області згідно вимог Європейського Союзу;

5) забезпечення реалізації заходів щодо відтворення лісів, створення нових та реконструкції існуючих полезахисних лісових смуг; формування екомережі; консервації деградованих, малопродуктивних та техногенно забруднених земель;

6) забезпечити реалізацію державної політики у сфері збереження, відновлення та збалансованого використання біологічного та ландшафтного різноманіття, ефективного здійснення охорони, збереження, відновлення і збалансоване використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Критерії досягнення:

збільшення площі природно-заповідного фонду до 10,8% від площі області;

зростання рівня охоплення населення області послугою з поводження з побутовими відходами до 71%;

збільшення кількості населених пунктів, де впроваджено роздільне збирання твердих побутових відходів до 260.

Відповідальні за виконання: управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації, Південно-Західне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Стратегічна ціль II: ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНУ

Розвиток підприємництва, торгівлі та послуг

Мета: прискорення адаптації малого та середнього бізнесу до діяльності в умовах воєнного стану та післявоєнний період, забезпечення сприятливого бізнес-клімату області для відновлення його ділової активності, формування механізмів підтримки малого та середнього підприємництва.

Завдання та заходи:

1) реалізація заходів, спрямованих на розвиток та підтримку підприємництва, передбачених обласною програмою розвитку малого і

середнього підприємництва на 2021–2023 роки, затвердженої рішенням сесії Тернопільської обласної ради від 23 грудня 2020 року № 41 (зі змінами);

2) організація надання часткового відшкодування відсоткових ставок за кредитами банків для суб'єктів підприємництва згідно з укладеними договорами;

3) залучення представників місцевого бізнесу до участі в регіональних та державних програмах підтримки бізнесу;

4) проведення для суб'єктів господарювання області та працівників консультативних пунктів для бізнесу навчальних заходів з питань створення, розвитку та ведення власної справи;

5) продовження співпраці із Програмою GIZ „Fit for Partnership with Germany” (співпраця із Німеччиною) з метою розширення ринків збуту та зовнішньоекономічної кооперації;

6) здійснення інформаційної підтримки представників малого і середнього підприємництва та потенційних суб'єктів господарювання щодо умов ведення бізнесу, особливостей оподаткування, застосування законодавства про працю, програм розвитку малого бізнесу, грантів, тощо;

7) організація професійного навчання безробітних для відкриття власної справи за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;

8) залучення суб'єктів господарювання області до участі в державних закупівлях та процесах приватизації за допомогою електронної системи „ProZorro”;

9) реалізація державної політики з питань захисту прав споживачів;

10) координація діяльності щодо реалізації в області регуляторної політики;

11) забезпечення ефективної діяльності об'єктів інфраструктури, підтримки бізнесу.

Критерії досягнення:

збільшення на 1% чисельності суб'єктів господарювання на 10 тис. населення;

збільшення на 5,4% надходжень до бюджетів усіх рівнів від діяльності малого підприємництва.

Відповідальні за виконання: департаменти економічного розвитку і торгівлі; агропромислового розвитку обласної військової адміністрації, Тернопільський обласний центр зайнятості, бізнес-асоціації (за згодою), Головне управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Податково-бюджетна діяльність

Мета: запровадження дієвого механізму управління бюджетним процесом як складової частини системи управління державними фінансами, забезпечення наповнюваності бюджетів шляхом створення сприятливих умов для розвитку підприємництва, підвищення конкурентоспроможності виробництва,

забезпечення економного і раціонального використання коштів, підвищення результативності бюджетних видатків.

Завдання та заходи:

1) забезпечення при прийнятті місцевих бюджетів затвердження реального плану доходів на 2023 рік із врахуванням показників соціально-економічного розвитку та наявної бази оподаткування;

2) підвищення ефективності роботи із платниками податків з викриття схем ухилення від сплати платежів до бюджету, повної легалізації зайнятості та детінізації виплати заробітної плати суб'єктами підприємницької діяльності;

3) активізація претензійно-позовної роботи з ліквідації заборгованості зі сплати податків та зборів;

4) мінімізація ризиків ухилення від сплати податків, недопущення зростання податкового боргу до місцевих бюджетів, встановлення об'єктивних критеріїв при наданні податкових пільг органами місцевого самоврядування в умовах розширення прав щодо самостійного прийняття ними рішень;

5) покращення співпраці органів місцевого самоврядування та органів податкової служби з виконання планових показників дохідної частини місцевих бюджетів;

6) проведення заходів з протидії тіньовому виробництву та обігу підакцизних товарів з метою вивільнення ринку для надходження легальної підакцизної продукції, що виготовлена та реалізована зі сплатою акцизного податку;

7) забезпечення ефективного та обґрунтованого підходу до розподілу вільних залишків коштів та коштів, одержаних від перевиконання дохідної частини місцевих бюджетів, з урахуванням забезпеченості ресурсами захищених видатків відповідних бюджетів;

8) здійснення видатків у межах наявного фінансового ресурсу, економне та раціональне використання бюджетних коштів.

Критерії досягнення:

досягнення обсягу доходів місцевих бюджетів у сумі 7721,4 млн гривень.

Відповідальні за виконання: департамент фінансів обласної військової адміністрації, Головне управління Державної податкової служби у Тернопільській області, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції

Мета: здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Завдання та заходи:

1) виявлення та припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем,

антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на ринках області;

2) здійснення постійного моніторингу публічних закупівель з метою виявлення антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання під час їх підготовки та участі у торгах, тендерах, аукціонах;

3) моніторинг рішень органів місцевого самоврядування на предмет виявлення порушень антимонопольного законодавства у вигляді антиконкурентних дій;

4) погодження в установленому законодавством порядку проєктів рішень, які мають вплив на конкуренцію;

5) виявлення та припинення фактів недобросовісної конкуренції;

6) зменшення адміністративного впливу на ринкові процеси, оптимізація державного втручання у фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання;

7) сприяння зняттю або зниженню адміністративних бар'єрів для вступу нових суб'єктів господарювання на товарні ринки області.

Критерії досягнення:

100% опрацювання проєктів нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування;

покращення конкурентного клімату на регіональних ринках області;

притягнення до відповідальності порушників законодавства про захист економічної конкуренції.

Відповідальні за виконання: відділ досліджень і розслідувань в Тернопільській області Південно-Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, органи місцевого самоврядування.

Розвиток туристичної сфери

Мета: консолідація зусиль органів державної влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів сфери гостинності, громадських організацій з метою розвитку пріоритетних туристичних дестинацій, забезпечення різноманітності й унікальності туристичних послуг у структурі комплексного регіонального туристичного продукту „TERNOPIL'YA: new emotions” на основі кластерного підходу; підвищення ефективності туристичного маркетингу і промоції регіонального туристичного продукту на вітчизняному та міжнародному ринку туристичних послуг.

Завдання та заходи:

1) реалізація проєктів розвитку туристичних дестинацій під умовною назвою „Тернопільське Придністер'я”, „Кременецькі гори”;

2) залучення інвестицій, грантових коштів та міжнародної технічної допомоги для розвитку туристично-рекреаційної сфери;

3) представлення регіонального туристичного продукту „TERNOPIL'YA: new emotions” на міжнародних, національних та регіональних виставково-ярмаркових заходах;

- 4) організація та проведення прес- та інфотурів Тернопіллям для вітчизняних та іноземних представників ЗМІ та туроператорів;
- 5) проведення виставок, фестивалів, конференцій, семінарів, нарад, круглих столів з питань розвитку туристичної галузі області;
- 6) Інтернет-промоція регіону через туристичний вебпортал „TERNOPIL'YA” та у соціальних мережах;
- 7) виготовлення та розповсюдження презентаційної поліграфічної і відеопродукції та сувенірів про туристичні можливості регіону.

Критерії досягнення:

- збільшення кількості внутрішніх туристів, що відвідують область у порівнянні з минулим роком на 10 %;
- збільшення надходжень туристичного збору до місцевих бюджетів у порівнянні з минулим роком на 10 %;
- збільшення кількості об'єктів сфери гостинності на 10 одиниць;
- надання інформаційного супроводу діяльності сфери гостинності області не менше 50 інформаційних матеріалів.

Відповідальні за виконання: департамент культури та туризму обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Будівельна галузь та архітектура

Мета: розроблення і впровадження в практику містобудівної документації, яка є інструментом регулювання планування забудови та іншого використання територій та стимулювання будівельної індустрії.

Завдання та заходи:

- 1) розроблення та реалізація комплексних планів просторового розвитку території територіальних громад, генеральних планів та планів зонування населених пунктів, а також детальних планів територій, що забезпечить комплексну організацію матеріально-просторового життєвого середовища засобами прогнозування розвитку, планування і забудови населених пунктів з урахуванням нових соціальних, економічних, культурних та адміністративних потреб громад;
- 2) визначення і раціональне взаємне розташування зон житлової та громадської забудови, виробничих, рекреаційних природоохоронних, оздоровчих, історико-культурних зон і об'єктів;
- 3) забезпечення сталого розвитку населених пунктів і територій;
- 4) формування сучасної соціальної, інженерної і транспортної інфраструктури територій та населених пунктів;
- 5) обґрунтування розподілу земель за цільовим призначенням;
- 6) розвиток інженерно-транспортної інфраструктури;
- 7) збереження пам'яток архітектури і містобудування, історичного середовища, природного ландшафту;
- 8) захист житлового та природного середовища від шкідливого впливу технічних і соціально-побутових факторів, небезпечних природних явищ;

9) залучення будівельних організацій області та місцевих виробників конструкцій і будівельних матеріалів до реалізації інвестиційних проєктів, що реалізуються за кошти державного й місцевих бюджетів, у межах чинного законодавства.

Критерії досягнення:

обсяг виконаних будівельних робіт становитиме 3,37 млрд гривень, що на 1,4 % більше очікуваного показника 2022 року;

за рахунок різних джерел фінансування всіма суб'єктами господарювання передбачається ввести в експлуатацію 394,2 тис. кв. метрів загальної площі житла, що становитиме 119,4 % до очікуваного показника 2022 року.

Відповідальні за виконання: департамент архітектури, містобудування, житлово-комунального господарства та енергозбереження обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Інвестиційна діяльність

Мета: підвищення інвестиційної привабливості області, нарощування іноземних інвестиційних ресурсів, створення сприятливого інвестиційного клімату, формування адаптованого до сучасних тенденцій та викликів іміджу Тернопільської області, як регіону зі сприятливим інвестиційним та бізнес-середовищем.

Завдання та заходи:

1) створення та періодичне оновлення інформаційно-промоційного продукту Тернопільської області з питань іноземної інвестиційної діяльності;

2) промоція регіону та презентація інвестиційного потенціалу області на спеціалізованих міжнародних заходах в Україні та закордоном;

3) проведення зустрічей керівництва області та бізнесу області з представниками іноземного бізнесу в Україні та закордоном у форматах „B2B”, „G2B”, „круглих столів”, бізнес-конференцій, виставково-ярмаркових заходів, інших міжнародних заходів економічного та промоційного спрямування;

4) розроблення методичних рекомендацій з питань залучення та супроводу іноземного інвестування в області;

5) взаємодія місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з підприємствами, діловими та фінансовими структурами, консалтинговими та інвестиційними фондами щодо залучення інвестицій в економіку Тернопільської області;

6) покращення фахових компетенцій спеціалістів територіальних громад з питань промоції територій та підготовки проєктів регіонального розвитку;

7) моніторинг та поширення переліку об'єктів інвестування в Тернопільській області;

8) поширення серед потенційних інвесторів інформації щодо об'єктів приватизації розташованих на території області.

Критерії досягнення:

зростання обсягів прямих іноземних інвестицій на 1,4 % до 72 млн дол. США на кінець 2023 року;

освоєння за рахунок усіх джерел фінансування 6,3 млрд грн капітальних інвестицій, індекс капітальних інвестицій передбачається на рівні 102,8%.

Відповідальні за виконання: управління міжнародного економічного співробітництва та інвестиційних проектів; департамент економічного розвитку і торгівлі обласної військової адміністрації, Агенція регіонального розвитку в Тернопільській області, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Зовнішньоекономічна діяльність

Мета: сприяння активізації зовнішньоекономічного співробітництва та просуванню на зовнішній ринок продукції суб'єктів господарювання Тернопільської області, підтримка регіональної експортної діяльності, сприяння розвитку експортного потенціалу малих та середніх підприємств, підвищення конкурентоспроможності регіону.

Завдання та заходи:

- 1) виготовлення та періодичне оновлення інформаційно-промоційного продукту з питань зовнішньоекономічної діяльності Тернопільської області;
- 2) проведення заходів з інформаційної підтримки суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності області, підтримка експортерів при виході на нові ринки в умовах поствоєнного економічного відновлення;
- 3) оновлення уніфікованого електронного каталогу експортних пропозицій „Business offers. Ternopil Region”;
- 4) участь, організація та проведення міжнародних форумів економічного спрямування;
- 5) надання фахових консультацій з метою побудови комплексного підходу до вирішення завдань, пов'язаних з експортом;
- 6) проведення промоційної кампанії „Made in Ternopil Region” серед регіонів партнерів іноземних держав та через дипломатичні представництва України закордоном;
- 7) моніторинг розвитку економічних і торговельних відносин з Європейським Союзом та аналіз впливу наслідків функціонування зони вільної торгівлі з Європейським Союзом на економічний розвиток регіону.

Критерії досягнення:

обсяг експорту товарів складе 756,1 млн дол. США (на 3% більше порівняно з очікуваним показником 2022 року);

обсяг імпорту становитиме 522,5 млн доларів США.

Відповідальні за виконання: управління міжнародного економічного співробітництва та інвестиційних проектів обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Налагодження співробітництва з міжнародними інституціями та реалізація проектів міжнародної технічної допомоги

Мета: залучення міжнародної технічної допомоги, розвиток транскордонного співробітництва та ефективне використання інструментів фандрайзингу.

Завдання та заходи:

1) проведення моніторингу програм міжнародної технічної допомоги, створення грантового дайджесту і його систематичне оновлення, розповсюдження інформації щодо грантових програм на офіційних вебресурсах управління міжнародного економічного співробітництва та інвестиційних проєктів обласної військової адміністрації та серед потенційних аплікантів грантових проєктів;

2) розвиток транскордонного співробітництва шляхом організації заходів з адміністративно-територіальними одиницями іноземних держав та реалізації спільних проєктів, сприяння територіальним громадам області щодо налагодження партнерства з громадами інших країн;

3) надання широкої інформаційно-консультативної підтримки місцевим органам виконавчої влади на рівні районів, органам місцевого самоврядування, громадським організаціям, освітнім установам області шляхом проведення навчання, консультацій, семінарів за участю експертів з питань залучення міжнародної технічної допомоги та залучення ресурсів міжнародних фінансових організацій;

4) забезпечення нагляду за реалізацією проєктів міжнародної технічної допомоги та подання Секретаріату Кабінету Міністрів України результатів поточного та/або заключного моніторингу цих проєктів;

5) моніторинг стану реалізації в області 3 проєктів в рамках Програми Транскордонного Співробітництва Європейського Інструменту Сусідства „Польща – Білорусь – Україна 2014-2020”, проєктів-переможців конкурсного відбору в рамках Програми Транскордонного Співробітництва Європейського Інструменту Сусідства „Польща – Україна 2021-2027”, зокрема трьох Великих Інфраструктурних Проєктів на суму 2,2 млн євро та проєктів-переможців конкурсного відбору Дунайської регіональної програми 2021-2027.

Критерії досягнення:

покращення рівня поінформованості зацікавлених осіб щодо актуальних програм міжнародної технічної допомоги та зростання кількості потенційних аплікантів грантових проєктів, збільшення читачів сторінки управління міжнародного економічного співробітництва та інвестиційних проєктів обласної військової адміністрації у Facebook до 1 тис. осіб;

розвиток існуючих та встановлення нових зв'язків, зокрема розширення міжнародного співробітництва з можливістю підписання угод з регіонами іноземних країн: провінцією Андалузія (Іспанія), провінцією Альберта (Канада), Губернаторством Стамбулу (Туреччина), метрополійним містом Турин (Італія), організація 9 візитів представників Тернопільської області за кордон та проведення 10 зустрічей із прикордонними регіонами-партнерами з питань транскордонного співробітництва;

зростання кількості укладених територіальними громадами області угод щодо міжнародного партнерства з громадами іноземних держав, зокрема Чехії, Польщі, Литви (10 угод);

проведення за участю експертів 13 навчальних семінарів, виїзних консультацій, тренінгів для органів місцевого самоврядування, установ та

громадських організацій Тернопільської області з питань підготовки проєктів міжнародної технічної допомоги та проєктного менеджменту;

збільшення активності подання заявок потенційними реципієнтами області у рамках міжнародних грантових програм, зокрема Програми Транскордонного Співробітництва Європейського Інструменту Сусідства „Польща – Україна 2021-2027” та Дунайської регіональної програми 2021-2027 (15-20 заявок).

Відповідальні за виконання: управління міжнародного економічного співробітництва та інвестиційних проєктів обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Транспорт, транспортна інфраструктура

Мета: інтегрування автомобільних доріг загального користування в міжнародну мережу автомобільних доріг, забезпечення відповідності вулично-дорожньої мережі рівню інтенсивності дорожнього руху, підвищення рівня безпеки дорожнього руху, забезпечення належного доступу громадян до транспортної інфраструктури.

Завдання та заходи:

- 1) забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту та експлуатаційного утримання вулично-дорожньої мережі та об’єктів придорожного сервісу;
- 2) здійснення габаритно-вагового контролю на дорогах області;
- 3) удосконалення організації дорожнього руху на аварійно-небезпечних ділянках та місцях концентрації дорожньо-транспортних пригод;
- 4) контроль за станом безпеки дорожнього руху на автомобільних дорогах області;
- 5) оптимізація автобусної маршрутної мережі області;
- 6) впровадження електронної системи обліку пасажирів та GPS-трекерів;
- 7) утримання, удосконалення та розвиток інфраструктури міжнародного аеропорту „Тернопіль” (збільшення довжини злітно-посадочної смуги для забезпечення зльоту-посадки літаків різних типів).

Критерії досягнення:

розвиток та удосконалення транспортно-експлуатаційного стану дорожньої мережі області;

залучення субвенції з державного бюджету на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання доріг загального користування місцевого значення у сумі 361,3 млн гривень, основна увага приділятиметься відновленню мостового господарства області;

зменшення кількості місць концентрації дорожньо-транспортних пригод та аварійно-небезпечних ділянок;

забезпечення доступності пасажирських перевезень;

здійснення системного обліку пасажирів у громадському транспорті та контролю за транспортними засобами задіяними у перевезеннях.

Відповідальні за виконання: управління розвитку інфраструктури та дорожнього господарства; департамент капітального будівництва обласної військової адміністрації, Служба автомобільних доріг в області, Управління

патрульної поліції в Тернопільській області, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Зв'язок, цифровий розвиток та цифровізація

Мета: розбудова інформаційного суспільства, створення умов для розвитку регіональної складової електронної інформаційної системи, сприяння соціально-економічному розвитку Тернопільщини шляхом упровадження сучасних та перспективних інформаційних технологій в усі сфери життєдіяльності області, популяризації цифрової трансформації серед територіальних громад регіону та підвищення цифрових навичок населення.

Завдання та заходи:

1) реалізація заходів регіональної програми „Цифрова Тернопільщина” на 2022–2024 роки, схваленої рішенням Тернопільської обласної ради від 10 листопада 2021 року № 376;

2) розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема забезпечення покриття фіксованим широкосмуговим доступом до Інтернету сільських територій;

3) забезпечення ефективного впровадження Закону України „Про електронні документи та електронний документообіг” у місцевих органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування області;

4) розвиток системи електронного документообігу в територіальних громадах області, впровадження технології використання електронного підпису;

5) створення можливостей прийняття та обробки електронних звернень громадян до державних установ, отримання адміністративних послуг в електронному вигляді в місцевих органах виконавчої влади та територіальних громадах області.

Критерії досягнення:

розгортання хмарного рішення на базі створеного Дата-центру для масштабування існуючої системи електронного документообігу;

поширення системи електронного документообігу на територіальні громади та підключення їх до обласної системи електронного документообігу;

автоматизація адміністративних процесів в місцевих органах виконавчої влади та сприяння цьому в органах місцевого самоврядування.

Відповідальні за виконання: департамент цифрової трансформації обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Промисловий комплекс

Мета: сприяння функціонуванню промислового сектору економіки області в умовах воєнного стану; забезпечення безперебійної діяльності підприємств промислового комплексу області; створення сприятливих умов та підтримка інтересів вітчизняних товаровиробників задля збільшення бюджетних надходжень та доходів населення; підвищення конкурентоспроможності

промислової продукції регіону; відновлення інвестиційної складової регіону у галузі промисловості.

Завдання та заходи:

1) продовження реалізації Плану невідкладних заходів з переміщення у разі потреби виробничих потужностей суб'єктів господарювання з території, де ведуться бойові дії та/або є загроза бойових дій на безпечну територію, який затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 березня 2022 р. № 246-р;

2) реалізація низки інвестиційних проєктів підприємствами промислового комплексу області;

3) продовження роботи щодо розбудови мережі індустріальних парків та демонополізації ринку виробництва спирту;

4) забезпечення розвитку та розширення виробничого потенціалу пріоритетних галузей економіки регіону;

5) підвищення конкурентоспроможності промислової продукції регіону на внутрішньому та зовнішньому ринках, впровадження сучасних ресурсо- та енергозберігаючих технологій і обладнання;

6) сертифікація систем управління якістю та систем управління безпеністю харчової продукції на підприємствах області.

Критерії досягнення:

зростання обсягів виробництва промислової продукції на 1 % у порівнянні з очікуваними показниками 2022 року;

прогнозований обсяг реалізованої промислової продукції у 2023 році становитиме 29,6 млрд гривень, що на 1,8 % більше очікуваного показника 2022 року.

Відповідальні за виконання: департамент економічного розвитку і торгівлі обласної військової адміністрації, ДП „Тернопільстандартметрологія”, Тернопільська торгово-промислова палата, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Стратегічна ціль III: РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Агропромисловий комплекс

Мета: вирішення питань продовольчої безпеки, сприяння організації виробництва високоякісної, корисної та безпечної для життя і здоров'я споживача сільськогосподарської продукції, розвитку високотехнологічного ресурсозберігаючого сільськогосподарського виробництва, стабілізації розвитку галузі тваринництва, створення сприятливих умов для просування продукції сільськогосподарських товаровиробників на внутрішні та зовнішні ринки, залучення іноземних інвестицій в аграрний сектор економіки області та подальшого розвитку виставкової діяльності, а також створення сприятливих соціальних умов для життя сільських жителів.

Завдання та заходи:

1) продовження реалізації заходів комплексної програми розвитку агропромислового комплексу Тернопільської області на 2021–2025 роки,

затвердженої рішенням сесії Тернопільської обласної ради від 23 грудня 2020 року № 36;

2) впровадження 10 інвестиційних проєктів для оснащення сільгоспвиробництва новою ефективною ресурсозберігаючою технікою і технологіями з виробництва й переробки продукції для підвищення врожайності сільгоспкультур і продуктивності великої рогатої худоби та свиней;

3) налагодження ефективної співпраці інвесторів з органами місцевого самоврядування, спрямованої на реалізацію інвестиційних проєктів у галузі агропромислового комплексу, та залучення вітчизняних та іноземних інвестицій;

4) розвиток кредитно-фінансових механізмів підтримки сільгоспвиробників, у тому числі лізингу сільськогосподарської техніки;

5) освоєння площ ріллі не зайнятих в обробітку, земель запасу і резерву, покращення родючості та підвищення урожайності;

6) використання передових розробок у сфері науки і техніки та впровадження нових ефективних ресурсозберігаючих технологій з метою підвищення продуктивності сільськогосподарських культур;

7) подальший розвиток галузі тваринництва шляхом будівництва нових та реконструкції старих тваринницьких комплексів та виведення нових високопродуктивних генотипів сільськогосподарських тварин;

8) проведення виставково-ярмаркової діяльності задля підвищення конкурентоспроможності та виходу продукції товаровиробників області на зовнішні ринки збуту продукції;

9) створення вигідних умов для страхування майбутнього врожаю сільськогосподарських культур.

Критерії досягнення:

зростання обсягів виробництва валової продукції сільського господарства в усіх категоріях господарств на 0,1% до 27507,1 млн гривень;

збільшення валового збору зернових культур на 0,2% до 2778,9 тис. тонн; цукрових буряків на 0,5% до 1012,2 тис. тонн; овочів на 0,5% до 241,4 тис. тонн; картоплі на 0,1% до 996,4 тис. тонн;

зростання виробництва м'яса на 0,7% до 103,5 тис. тонн;

зростання виробництва молока на 0,5% до 482 тис. тонн.

Відповідальні за виконання: департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації, суб'єкти господарювання, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

III. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ЕКОНОМІЧНОГО, СОЦІАЛЬНОГО І КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ НА 2023 РІК

Фінансове забезпечення реалізації Програми здійснюватиметься в межах бюджетних призначень державного та місцевих бюджетів, інших джерел фінансування, що не суперечать чинному законодавству.

Обсяг бюджетних асигнувань, спрямованих на реалізацію Програми, визначається відповідними радами при затвердженні бюджетів усіх рівнів.

Пропонується акумулювати фінансові ресурси на реалізацію пріоритетних напрямів, визначених Стратегією розвитку Тернопільської області на 2021–2027 роки та планом заходів з її реалізації у 2021–2023 роках, з усіх джерел, у тому числі через фінансування відповідних регіональних цільових програм.

Перелік регіональних цільових програм (як складових Програми) систематизовано в додатку 2 до Програми.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ, РЕАЛІЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ ПРОГРАМИ

Забезпечення реалізації Програми передбачається шляхом поетапного та якісного виконання виконавцями пріоритетних завдань і заходів.

Заходи Програми передбачають удосконалення існуючих та формування нових механізмів, які забезпечуватимуть виконання мети і завдань Програми на 2023 рік середньострокову перспективу. Основними виконавцями заходів Програми є: структурні підрозділи обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування, територіальні органи центральних органів виконавчої влади, суб'єкти господарювання, які діють на території області.

Виконання пріоритетних напрямів та завдань Програми забезпечують структурні підрозділи обласної військової адміністрації спільно з районними військовими адміністраціями, органами місцевого самоврядування та територіальними органами центральних органів виконавчої влади.

V. КОНТРОЛЬ ЗА ПРОЦЕСОМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Тернопільська обласна військова адміністрація визначає першочерговість виконання заходів з урахуванням пріоритетних напрямів Програми і наявності фінансових та інших ресурсів.

Механізм реалізації заходів та контроль за виконанням Програми передбачає моніторинг виконання основних показників і заходів та підготовку розпорядчих документів начальника обласної військової адміністрації з питань виконання пріоритетних завдань і заходів Програми.

Координацію та контроль за процесом реалізації Програми здійснює департамент економічного розвитку і торгівлі обласної військової адміністрації.

Тернопільська обласна військова адміністрація за підсумками 2023 року звітує про виконання та реалізацію заходів Програми в установленому порядку.

**Директор департаменту економічного
розвитку і торгівлі військової адміністрації**

Галина ВОЛЯНИК

Христина Кузишин

Додаток 1
до Програми соціально-економічного та
культурного розвитку Тернопільської
області на 2023 рік (розділ І)

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2023 РІК

Показники	Одиниця виміру	2021 рік	2022 рік		2023 рік	
			Очікуване	% до 2021 року	Прогноз	% до очікуваного 2022 року
Індекс промислового виробництва	%	86,2	107,3	х	101,0	х
Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) без ПДВ і акцизу	млн гривень	29489,1	29046,7	98,5	29569,5	101,8
Обсяг валової продукції сільського господарства по всіх категоріях господарств (у постійних цінах 2016 р.) – усього,	млн гривень	27499,3	27480,0	100,0	27507,1	100,1
в тому числі:						
сільськогосподарських підприємствах	млн гривень	19017,8	19005,0	100,0	19024,0	100,1
господарствах населення	млн гривень	8481,5	8475,0	100,0	8483,1	100,1
Обсяг валової продукції сільського господарства на одну особу	гривень	26799	26907	100,4	26934	100,1
Обсяг виробництва сільськогосподарської продукції в натуральному виразі всіма категоріями господарств:						
зернові культури	тис. тонн	3303,7	2775,5	84,1	2778,9	100,2
цукрові буряки	тис. тонн	894,2	1007,3	112,7	1012,2	100,5
картопля	тис. тонн	1045,1	996,1	95,4	996,4	100,1
овочі (відкритого ґрунту)	тис. тонн	240,2	240,2	100,0	241,4	100,5

Показники	Одиниця виміру	2021 рік	2022 рік		2023 рік	
			Очікуване	% до 2021 року	Прогноз	% до очікуваного 2022 року
молоко	тис. тонн	463,0	480,0	103,7	482,0	100,5
м'ясо	тис. тонн	99,2	102,8	103,7	103,5	100,7
яйця	млн штук	533,0	478,0	89,7	478,0	100,0
Індекс будівельної продукції	%	137,3	80,0	x	101,4	x
Загальна площа житла, введеного в експлуатацію за рахунок усіх джерел фінансування	тис. м ²	320	330	103,1	394,2	119,4
Обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування	млн гривень	8536,6	6146,4	72,0	6318,5	102,8
Обсяг прямих іноземних інвестицій	млн дол. США	71,0	71,0	100	72,0	101,4
Зовнішньоторговельний оборот товарами,	млн дол. США	1209,2	1284,1	106,2	1278,6	99,6
у тому числі:						
експорт	млн дол. США	678,9	734,1	108,1	756,1	103,0
імпорт	млн дол. США	530,3	550,0	103,7	522,5	95,0
Чисельність суб'єктів господарювання на 10 тис. населення	осіб	385 (очікуване)	388	100,8	392	101
Надходження до бюджетів усіх рівнів від діяльності малого підприємництва	млн гривень	2658,7	2800	105,3	2950	105,4
Середньорічна чисельність наявного населення	тис. осіб	1026,1	1021,3	99,5	1010,8	98,9
Фонд оплати праці штатних працівників	млн гривень	18424,8	20638,2	112,0	22528,2	109,2
Чисельність безробітних (за методологією Міжнародної організації праці)	тис. осіб	52,8	48,9	92,6	47,5	97,1
Середньомісячна зарплата штатних працівників	гривень	11595	13115	113,1	14610	111,4
Доходи місцевих бюджетів (без трансфертів із державного бюджету)	млн гривень	6637,5	8097,2	122,0	7721,4	95,4
Видатки місцевих бюджетів	млн гривень	12960,4	12105,9	93,4	12292,8	101,5

Показники	Одиниця виміру	2021 рік	2022 рік		2023 рік	
			Очікуване	% до 2021 року	Прогноз	% до очікуваного 2022 року
Охоплення дітей (від трьох до шести років) закладами дошкільної освіти (у % до кількості дітей відповідного віку)	%	97,0	100,0	x	100,0	x
Забезпеченість населення стаціонарними ліжками на 10 тис. осіб	одиниць	73,4	71,7	97,7	71,0	99,0
Забезпеченість лікарями загальної практики – сімейної медицини на 10 тис. населення	осіб	4,98	4,96	99,6	5,0	100,8
Площа природно-заповідного фонду	га	123,59	140,91	114,0	149,71	106,2

Додаток 2
до Програми соціально-економічного
та культурного розвитку
Тернопільської області на 2023 рік
(розділ II)

**Перелік регіональних програм, запропонованих для фінансування з
обласного бюджету в 2023 році***

№ з/п	Назва програми	Дата і номер рішення обласної ради/ розпорядження начальника обласної військової адміністрації	Розробник програми/ відповідальний виконавець
Охорона здоров'я			
1.	Обласна програма розвитку та підтримки комунальних закладів охорони здоров'я Тернопільської обласної ради на 2021-2023 роки	17.03.2021 № 132 (зі змінами від 18.08.2021 № 297, 10.11.2021 № 358, розпорядження від 02.06.2022 № 323/01.02-01, від 30.09.2022 № 703/01.02-01, від 09.11.2022 № 790/01.02-01, від 07.12.2022 № 855/01.02-01, від 22.02.2023 № 80/01.02-01, від 06.03.2023 № 110/01.02-01, від 29.03.2023 № 159/01.02-01)	департамент охорони здоров'я обласної військової адміністрації
2.	Обласна комплексна програма „Здоров'я населення Тернопільської області” на 2022-2026 роки	10.11.2021 № 373 (із змінами розпорядження від 05.12.2022 № 851/01.02-01, від 17.02.2023	департамент охорони здоров'я обласної військової адміністрації

		№ 75/01.02-01, від 07.03.2023 № 111/01.02-01)	
3.	Обласна програма підтримки та розвитку патронажної служби в Тернопільській області на 2022-2026 роки	10.11.2021 № 375	департамент охорони здоров'я обласної військової адміністрації/ Тернопільська обласна організація Товариства Червоного Хреста України
4.	Обласна програма протидії шкідливим звичкам, формування тверезого і здорового способу життя серед дітей та молоді Тернопільської області на 2021-2025 роки	10.11.2021 № 372	Тернопільська обласна рада, управління молоді, спорту та іміджевих проектів обласної військової адміністрації
Соціальний захист населення			
5.	Обласна програма „Ветеран” на 2020-2024 роки	28.11.2019 № 1506 (зі змінами від 13.04.2020 № 1597, 17.03.2021 № 125, 18.05.2022 № 473, 22.03.2023 № 718)	департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації
6.	Обласна програма підтримки осіб, які брали участь в антитерористичній операції, операції Об'єднаних сил, членів сімей осіб, загиблих під час проведення антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил, членів сімей Героїв Небесної Сотні, постраждалих учасників Революції Гідності на 2020-2024 роки	28.11.2019 № 1507 (зі змінами від 17.03.2021 № 126, 26.05.2021 № 181, розпорядження від 16.06.2022 № 358/01.02-01, від 10.09.2022 № 657/01.02-01, від 12.10.2022 № 730/01.02-01, від 02.12.2022 № 839/01.02-01, від 10.03.2023 № 121/01.02-01)	департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації
7.	Обласна комплексна програма соціальної підтримки малозахищених верств населення „Турбота” на 2021-2025 роки	11.11.2020 № 1741 (зі змінами від 26.05.2021 № 180, 10.11.2021 № 366, 18.05.2022 № 482, 26.08.2022 № 539)	департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації

8.	Обласна програма вшанування українців, постраждалих у XX столітті внаслідок окупаційних режимів, Героїв Небесної Сотні, учасників Антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил у XXI столітті на 2023-2026 роки	розпорядження від 17.11.2022 № 812/01.02-01	управління інформаційної політики та комунікацій з громадськістю обласної військової адміністрації
9.	Програма зі створення безбар'єрного простору в Тернопільській області на 2021-2025 роки	26.05.2021 № 188 (із змінами розпорядження від 04.04.2023 № 179/01.02-01)	департамент архітектури, містобудування, житлово-комунального господарства та енергозбереження обласної військової адміністрації
Фізична культура і спорт, підтримка молоді та захист прав дітей			
10.	Програма кредитування молодіжного житлового будівництва в Тернопільській області на 2023-2026 роки	розпорядження від 29.10.2022 № 759/01.02-01	департамент архітектури, містобудування, житлово-комунального господарства та енергозбереження обласної військової адміністрації
11.	Обласна цільова програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2021-2025 роки	23.12.2020 № 40	управління молоді, спорту та іміджевих проектів обласної військової адміністрації
12.	Обласна цільова програма розвитку пластового руху на 2021-2025 роки	17.03.2021 № 120	управління молоді, спорту та іміджевих проектів обласної військової адміністрації
13.	Обласна програма запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності і бездоглядності на 2022-2024 роки	10.11.2021 № 378	служба у справах дітей обласної військової адміністрації
14.	Обласна програма забезпечення житлом дітей-	10.11.2021 № 377	служба у справах дітей обласної

	сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа на 2022-2024 роки		військової адміністрації
15.	Обласна програма утримання та розвитку Тернопільського обласного комунального дитячого будинку для дітей шкільного віку на 2023-2025 роки	розпорядження від 14.02.2023 № 69/01.02-01	служба у справах дітей обласної військової адміністрації
16.	Обласна цільова програма „Молодь Тернопільщини” на 2021-2025 роки”	26.05.2021 № 184	управління молоді, спорту та іміджевих проектів обласної військової адміністрації
17.	Обласна цільова соціальна програма оздоровлення та відпочинку дітей на період до 2025 року	10.11.2021 № 370	управління молоді, спорту та іміджевих проектів обласної військової адміністрації
18.	Обласна комплексна програма підтримки сім’ї, запобігання домашньому насильству та протидії торгівлі людьми на період до 2025 року	26.05.2021 № 185 (зі змінами від 18.08.2021 № 300, розпорядження від 06.04.2023 № 181/01.02-01)	управління молоді, спорту та іміджевих проектів обласної військової адміністрації/ департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації
19.	Обласна програма розвитку футболу в Тернопільській області на 2021-2024 роки	17.03.2021 № 134	управління молоді, спорту та іміджевих проектів обласної військової адміністрації
20.	Програма розвитку олімпійського руху на 2023-2026 роки	розпорядження від 26.09.2022 № 685/01.02-01	управління молоді, спорту та іміджевих проектів обласної військової адміністрації
21.	Обласна цільова програма розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року	10.11.2021 № 379	управління молоді, спорту та іміджевих проектів обласної військової адміністрації

Розвиток територіальних громад			
22.	Обласна програма розвитку місцевого самоврядування в Тернопільській області на 2019-2023 роки	06.11.2018 № 1190 (зі змінами від 17.03.2021 № 117, 30.06.2021 № 194, 18.08.2021 № 283, 10.11.2021 № 365)	Тернопільська обласна рада
Освіта і наука			
23.	Обласна програма фінансової підтримки та розвитку державного навчального закладу „Тернопільський професійний коледж з посиленою військовою та фізичною підготовкою” щодо підготовки фахівців для професійного кадрового забезпечення Збройних Сил України та силових структур України на 2021-2025 роки	25.09.2020 № 1670	департамент освіти і науки обласної військової адміністрації
24.	Обласна програма впровадження Української Хартії вільної людини в навчальних закладах Тернопільської області на 2021-2024 роки	23.12.2020 № 34	департамент освіти і науки обласної військової адміністрації
25.	Обласна програма популяризації знань з історії України та Тернопільщини через сучасні цифрові онлайн-ресурси на 2021-2025 роки	17.03.2021 № 118	департамент освіти і науки обласної військової адміністрації
26.	Обласна програма забезпечення розвитку освіти в Тернопільській області на період 2021-2024 років	18.08.2021 № 285 (із змінами розпорядження від 08.12.2022 № 875/01.02-01, від 08.03.2023 № 114/01.02-01)	департамент освіти і науки обласної військової адміністрації
27.	Обласна програма „Дітям Тернопільщини – якісне і безпечне харчування” на 2021-2024 роки	18.08.2021 № 290 (із змінами розпорядження від 04.04.2023 № 176/01.02-01)	департамент освіти і науки обласної військової адміністрації

Культура			
28.	Обласна програма розвитку та підтримки фінансово-господарської діяльності комунального підприємства Тернопільської обласної ради „Тернопільський обласний центр дозвілля „Терноцвіт” на 2020-2023 роки”	13.04.2020 № 1607	департамент культури та туризму обласної військової адміністрації
29.	Програма збереження культурної спадщини Тернопільської області на 2021-2025 роки	17.03.2021 № 131	департамент культури та туризму обласної військової адміністрації
30.	Програма розвитку кінематографії та забезпечення кінообслуговування населення Тернопільської області на 2022-2026 роки	10.11.2021 № 374	департамент культури та туризму обласної військової адміністрації
31.	Програма сприяння розвитку громадянського суспільства у Тернопільській області на 2021-2023 роки	23.12.2020 № 38 (зі змінами від 18.08.2021 № 287)	управління інформаційної політики та комунікацій з громадськістю обласної військової адміністрації
32.	Програма розвитку видавничої справи та інформаційного простору у Тернопільській області на 2021-2024 роки	23.12.2020 № 43 (зі змінами від 18.08.2021 № 286)	управління інформаційної політики та комунікацій з громадськістю обласної військової адміністрації
33.	Обласна програма розвитку та функціонування української мови у Тернопільській області на 2023-2027 роки	розпорядження від 05.12.2022 № 846/01.02-01	управління інформаційної політики та комунікацій з громадськістю обласної військової адміністрації
Житлово-комунальне господарство			
34.	Обласна комплексна програма енергоефективності та енергозбереження на 2021-2024 роки	17.03.2021 № 124	департамент архітектури, містобудування, житлово-

			комунального господарства та енергозбереження обласної військової адміністрації
35.	Обласна програма „Питна вода Тернопілля” на 2021-2025 роки	26.05.2021 № 186	департамент архітектури, містобудування, житлово-комунального господарства та енергозбереження обласної військової адміністрації
Захист населення і територій			
36.	Програма захисту населення і територій Тернопільської області від надзвичайних ситуацій на 2023-2027 роки	розпорядження від 06.12.2022 № 853/01.02-01	департамент з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами обласної військової адміністрації
37.	Обласна програма забезпечення постійної готовності системи управління Тернопільської області до функціонування в умовах особливого періоду на 2022-2027 роки	10.11.2021 № 371 (із змінами розпорядження від 10.08.2022 № М-24/ДСК, від 21.11.2022 № М-26/ДСК)	відділ мобілізаційної роботи апарату обласної військової адміністрації
38.	Програма сприяння 2 батальйону військової частини 3002 Національної гвардії України у виконанні службово-бойових завдань на 2022-2024 роки	15.02.2022 № 444 (із змінами розпорядження від 12.07.2022 № 412/01.02-01, від 20.03.2023 № 131/01.02-01)	департамент з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами обласної військової адміністрації/ військова частина 3002 Національної гвардії України
39.	Обласна програма сприяння територіальній обороні в	15.02.2022 № 443 (із змінами	департамент з питань оборонної роботи,

	Тернопільській області на 2022-2024 роки	розпорядження від 29.09.2022 № 691/01.02-01, від 15.11.2022 № 808/01.02-01)	цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами обласної військової адміністрації / Тернопільський обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки, окрема бригада Сил територіальної оборони області; КУ ТОР „Тернопільський обласний центр сприяння територіальній обороні”
40.	Обласна програма сприяння поліції у підвищенні рівня безпеки громадян на території Тернопільської області на 2021-2025 роки	17.03.2021 № 133 (із змінами розпорядження від 30.12.2022 № 953/01.02-01, від 07.02.2023 № 44/01.02-01)	департамент з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами обласної військової адміністрації / Головне управління Національної поліції в Тернопільській області
41.	Програма сприяння управлінню патрульної поліції в Тернопільській області Департаменту патрульної поліції на 2021-2024 роки	18.08.2021 № 292	департамент з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами обласної військової адміністрації/ управління патрульної поліції в Тернопільській області Департаменту патрульної поліції
42.	Обласна програма сприяння Тернопільському обласному територіальному центру	розпорядження від 14.02.2023 № 3 ДСК	департамент з питань оборонної роботи, цивільного захисту

	комплектування та соціальної підтримки у виконанні завдань комплектування визначених військових формувань у 2023 році		населення та взаємодії з правоохоронними органами обласної військової адміністрації / Тернопільський обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки
43.	Обласна цільова програма підтримки Тернопільського зонального відділу Військової служби правопорядку у виконанні службово-бойових завдань на 2021-2023 роки	18.08.2021 № 293	департамент з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами обласної військової адміністрації/ Тернопільський зональний відділ Військової служби правопорядку
44.	Обласна програма антитерористичних заходів у Тернопільській області на 2023 рік	розпорядження від 31.01.2023 № 1 ДСК	департамент з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами обласної військової адміністрації/ Управління Служби безпеки України в Тернопільській області
Охорона навколишнього природного середовища			
45.	Програма охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області на 2021-2027 роки	03.02.2021 № 58 (із змінами від 10.11.2021 № 367, розпорядження від 28.04.2022 № 240/01.02-01, від 28.09.2022 № 690/01.02-01, від 01.12.2022 № 833/01.02-01, від 02.02.2023	управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації

		№ 39/01.02-01, від 29.03.2023 № 161/01.02-01)	
46.	Програма розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області на 2022-2024 роки	10.11.2021 № 353 (із змінами розпорядження від 07.03.2023 № 112/01.02-01)	управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації, Регіональний офіс водних ресурсів у Тернопільській області
47.	Програма державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря зони „Тернопільська” на 2022-2025 роки	розпорядження від 10.05.2022 № 278/01.02-01 (із змінами від 08.12.2022 № 872/01.02-01)	управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації
48.	Програма охорони, захисту, використання та відновлення лісів Тернопільщини на 2022- 2026 роки	розпорядження від 15.06.2022 № 355/01.02-01	управління екології та природних ресурсів, обласної військової адміністрації, обласне управління лісового та мисливського господарства
Розвиток підприємництва			
49.	Обласна програма розвитку малого і середнього підприємництва на 2021-2023 роки	23.12.2020 № 41 (зі змінами від 17.03.2021 № 121, від 10.11.2021 № 364, розпорядження від 16.02.2023 № 72/01.02-01)	департамент економічного розвитку і торгівлі обласної військової адміністрації
Туризм та рекреація			
50.	Програма розвитку туризму в Тернопільській області на 2021-2025 роки	23.12.2020 № 44 (із змінами від 18.08.2021 № 294)	департамент культури та туризму обласної військової адміністрації
Зовнішньоекономічна діяльність			
51.	Обласна міжнародного співробітництва Тернопільської області на 2021-2023 роки	23.12.2020 № 35 (із змінами від 18.08.2021 № 299, розпорядження від 05.12.2022 № 848/01.02-01)	управління міжнародного економічного співробітництва та інвестиційних проектів обласної військової адміністрації

Дорожня інфраструктура, транспорт та зв'язок			
52.	Обласна програма підвищення рівня безпеки дорожнього руху на період до 2023 року	18.08.2021 № 284	управління розвитку інфраструктури та дорожнього господарства обласної військової адміністрації
53.	Обласна програма розвитку автомобільних доріг загального користування місцевого значення на 2023 рік	розпорядження від 05.12.2022 № 849/01.02-01	департамент капітального будівництва обласної військової адміністрації
54.	Обласна програма розвитку та підтримки Тернопільського обласного комунального підприємства „Фірма „Тернопільавіаавтотранс” на 2023-2025 роки	розпорядження від 29.03.2023 № 160/01.02-01	управління розвитку інфраструктури та дорожнього господарства обласної військової адміністрації / Тернопільське обласне КП „Фірма „Тернопільавіаавтотранс”
Зв'язок, цифровий розвиток та цифровізація			
55.	Регіональна програма інформатизації „Цифрова Тернопільщина” на 2022-2024 роки	10.11.2021 № 376 (із змінами від 15.12.2021 № 438, розпорядження від 13.06.2022 № 348/01.02-01, від 28.02.2023 № 91/01.02-01)	департамент цифрової трансформації обласної військової адміністрації
Сільське господарство			
56.	Комплексна програма розвитку агропромислового комплексу Тернопільської області на 2021-2025 роки	23.12.2020 № 36	департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації
57.	Програма збільшення площ посадки та насаджень обсягів виробництва плодів і ягід у Тернопільській області в 2011-2025 роках	14.04.2011 № 1155 (із змінами від 04.12.2014 № 1845)	департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації

58.	Обласна програма з локалізації та ліквідації карантинних організмів на території Тернопільської області на 2021-2023 роки	17.03.2021 № 116	департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації/ Головне управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області
59.	Обласна програма охорони та підвищення родючості ґрунтів Тернопільської області на 2021-2023 роки	15.12.2021 № 430	департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації, Головне управління Держгеокадастру в Тернопільській області
Інше			
60.	Обласна цільова програма індивідуального житлового будівництва на селі „Власний дім” на 2021-2025 роки	23.12.2020 № 37 (із змінами від 18.05.2022 № 477, розпорядження від 20.09.2022 № 673/01.02-01)	департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації/ державна установа „Тернопільський обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі”
61.	Обласна програма підготовки та проведення заходів з відзначення державних, регіональних та професійних свят, ювілейних дат та інших заходів, заохочення за заслуги перед Тернопільською областю на 2021-2023 роки	17.03.2021 № 130 (зі змінами від 10.11.2021 № 368)	Тернопільська обласна військова адміністрація
62.	Обласна програма підтримки органів державної влади на 2021-2023 роки	26.05.2021 № 187 (із змінами від 18.08.2021 № 296, від 24.03.2022 № 145/01.02-01, від 15.12.2022	Тернопільська обласна військова адміністрація

		№ 885/01.02-01, від 14.02.2023 № 68/01.02-01)	
63.	Обласна програма підтримки стабільної роботи Головного управління Державної казначейської служби України у Тернопільській області з питань забезпечення обслуговування бюджетів, розпорядників та одержувачів бюджетних коштів на 2023-2025 роки	розпорядження від 03.02.2023 № 41/01.02-01	департамент цифрової трансформації обласної військової адміністрації/ Головне управління Державної казначейської служби України у Тернопільській області
64.	Обласна програма розвитку архівної справи у Тернопільській області на 2022-2024 роки	розпорядження від 06.06.2022 № 329/01.02-01	Державний архів Тернопільської області
65.	Програма підтримки фінансово-господарської діяльності комунального підприємства „Тернопільський інформаційно-аналітичний центр” Тернопільської обласної ради на період 2021-2024 років	18.08.2021 № 301	департамент цифрової трансформації обласної військової адміністрації/ комунальне підприємство „Тернопільський інформаційно-аналітичний центр”
66.	Програма підтримки фінансово-господарської діяльності підприємств та установ спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Тернопільської області на 2022-2024 роки	15.12.2021 № 432 (із змінами від 15.02.2022 № 442, від 26.08.2022 № 573, розпорядження від 14.12.2022 № 881/01.02-01, від 13.02.2023 № 65/01.02-01)	Тернопільська обласна рада
67.	Програма надання фінансової підтримки управлінню з експлуатації майнового комплексу Тернопільської обласної ради на 2022-2024 роки	15.12.2021 № 429	Тернопільська обласна рада/ управління з експлуатації майнового комплексу Тернопільської обласної ради
68.	Обласна програма створення страхового фонду	на стадії розробки	Державний архів Тернопільської

	документації Тернопільської області на 2023-2027 роки		області / департамент з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами обласної військової адміністрації/ Західний регіональний центр страхового фонду документації

* Перелік програм може доповнюватись у встановленому порядку

Фінансування регіональних цільових програм відбуватиметься у порядку та обсягах, передбачених обласним бюджетом на 2023 рік.